

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Berlini árpakiállítás és vásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a VIII. országos sörárpakiállításból a Berlinben f. évi október 17. és 18-án tartandó árpakiállítás és vásárra mintagyűjteményt fog felküldeni. Több felvidéki gazda felszólítására az O. M. G. E. a berlini kiállításon való részvételre alkalmat kíván azoknak is nyújtani, a kik az aratással elkészvén, az országos sörárpakiállításon részt nem vehettek. Ez okból felhívjuk a t. Gazdatársak figyelmét arra, hogy az O. M. G. E. a berlini kollekczióba egészen f. évi szeptemberhó 30-ig elfogad árpamintákat. E czélból 15 kg. árpa küldendő be, a mely mintamennyiségből az országos sörárpavásárra is minták kerülnek ki. Főképp olyan mintákat érdemes beküldeni, a melyekből *eladó készlet* is van. A mintaküldeményekhez szükséges *bejelentő-íveket* az Országos Magyar Gazdasági Egyesület minden hozzáfordulónak megküldi. *Igazgató.*

V. (őszi) luxus-lóvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év október hó 7. és 8-án tartja meg rendes őszi luxus-lóvásárját, Budapesten a lótenyésztési részvénytársaság „Tattersall” telepén. Bejelentési határidő szeptember hó 25-ke. A vásár az állami ménesek lóanyagának árverésével együtt fog megtartatni olyképp, hogy az állami lovak október 4. és 5-én, továbbá 9. és 10-én árvereztetnek el.

A vásár tervezete, bejelentő iven, valamint pedigree-nyomtatványok az O. M. G. E. titkári hivatalánál szerezhetők be.

Figyelmeztetjük a tenyésztőket, hogy ez idén kevés hely áll rendelkezésre és hogy a lovak elhelyezésénél a bejelentés sorrendje irányadó. *Igazgató.*

Pályázati felhívás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt következő földmivessiskolai alapítványi helyekre hirdet pályázatot:

1. A *nagyatádi gazdakör* alapítványára, elsősorban nagyatádi, illetve somogy megyei illetőségű egyén részére; évi ösztöndíj 150 frt.

2. *Bakó-féle* alapítványra, elsősorban borsodmegyei illetőségű egyén részére; évi ösztöndíj 150 frt.

Pályázhatnak ezen ösztöndíjakra oly magyar honpolgárok fiai, kik 16-ik életévüket betöltötték, a mi keresztlevéllel igazolandó; továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni. Hogy a pályázó hibátlan testalkatu, azt legalább a községi előjáróság által kell igazolni. Pályázhatunk továbbá magyarországi földmivessiskolába már felvett tanulók is, ha ezt az illető földmivessiskola igazgatója által bizonyítják. Kellő okmányokkal felszerelt bélyegtelen kérvények folyó évi október hó 15-éig az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóságához, Budapest (Köztelek) nyújtandók be. *Forster Géza igazgató.*

Őszi gyümölcs vásár.

Az őszi gyümölcs vásár f. hó elsejével megnyílt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Köztelek helyiségében. A vásáron a gyümölcsárak minták után ren-

delhetők meg, azonban napi fogyasztásra friss szezongyümölcsök a helyszínén is állandóan árusítatnak. A vásárra mintákat a rendezőség bármikor elfogad. *Igazgató.*

Vásárok, aukeziók.

Mikor a gazda a nyári munkák után magtárban tudja terményeit, a hivatásával járó feladatnak még csak egyik részét oldotta meg.

Másik és sokszor nehezebb része feladatának csak ekkor kezdődik s ez az, hogy azt, a mit a föld és az emberi szorgalom megtermeltek, vevők kezéhez juttassa. És itt az a gazda, a ki az időjárás s a mostoha termelési viszonyok viszontagságai között kemény küzdelem árán czélhoz ért, nem ritkán fennakad.

Nem esoda!

Termelvényeivel nehéz és kényszerűséget kell kiállania az egész Kelettel, a honnan a nyers terményeknek határainkon ut van nyitva s elsőkézből vevője abban a kellemes helyzetben van, hogy itt e kis ország szívében három ország népének terményeit halmozzák eléje. Ezzel szemben a gazda alkalom híján még azt a kis versenyt sem igen használhatja ki, a melyet meglévő vevői s a nagy fogyasztók, gyárosok és iparosok egymás között támasztanak.

Nem használhatja ki, mert több terményének egyáltalában nincs olyan piacza, a hova azokat eladásra vihetné, a hol ott találná a nagybani fogyasztókat, a gyárosokat és iparosokat, a kiknek érdekében állván a jobb czikkeket megszerezni, azokért mindenestre kedvezőbb árakat fizetnének.

Főbb terményeink: a buza, gabona és tengeri értékesítésének természetes folyamata, ma kizárólag a terményüzlet. És ezt az öszszekötő kapcsolatot a utból egyszerűen félrelökni bizony nem sikerülhetne. Emlékezzünk, csak a 93-as évből a nagy tengeri krachra. Itt sem volna azonban lehetetlen a termelés s fogyasztás végpontján álló feleket közelebb hozni egy *gazdatársaság* útján, a hol kizárólag

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körut sarok.

Ajánlunk:

Kitünő vetőmagvakat.
Gépolajokat, kenőcsöket.
Kötél, zsák, és ponyvák.
Permetező gépek s anyagokat.
Műtrágyákat.
Építkezési anyagokat.
Allatorvosi gyógyszereket.

Ajánlja:

Jól berendezett
gabona-bizományi osztályát
gazd. termények értékesítésére.
Tőzsdei kötések közvetítése.
Hízott marha és gyapju eladás.
Korpa, malátacsira, olajpogácsa, szárított moslék legjutányosabb beszerzése.

Ajánlunk:

Kitünő máv. göcséplőgépeket.
Malmokhoz compound locomobileket.
Arató-, kéveköto- és kaszáló-gépeket.
Mindennemű gazdasági gépeket.
Takarmányosok berendezése.
Gazdasági mérnöki munkák közvetítése.

Mindennemű őszi- és tavaszi takarmánymagvak megvételre kerestetnek.

maguk a termelők volnának az eladók s az árjegyzésekbe hamis motívumok nem szövődének. A gazdatözsde eszméje nem egészen új és remélhetőleg nem is marad a múlté, csak hivatott kezekre vár, a melyek forrásba hozzák.

Azok a mozgalmak, a melyek az értékesítési viszonyok javítására vásárok s aukciók szervezésével törekcsenek, egészen újabb keletűek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület e téren évenként elismerésre méltó tevékenységet fejt ki, de a dolog természetében fekszik, hogy e részben inkább csak a kezdeményezés s példaadás szerepe illetheti meg, mert a központi vásárok csak nemessebb, értékesebb anyagnak valók, a melyek kis terimében is nagyobb értékét képviselnek, vagy a melyek a minta után való vásárlásokat megengedik.

Ezek között első helyen áll a *sörárpa*, mely ipari feldolgozásra, mint kiviteli termék is igen szép jövőt ígér nálunk. Azért a 3 éve megindított országos sörárpavásárnak, mint központi országos intézménynek jövője van és megérdemli azt, hogy áldozatok árán is fejlesztessék, mert ha sörárpatermelésünk nagyobb mérvet ölt s a külföld figyelméül kellőleg reánk lesz irányítva, mint ezt bizony várjuk, úgy ez az intézmény, mint közvetítő és összekötő kapocs, a gazdáknak igen nagy szolgálatokat tehet. De, hogy ez a vásár s a vele összekötött kiállítás csak ugyan országos méreteket nyerjen, kell, hogy a tulajdonképpeni rendezők a vidéki gazdasági egyesületek legyenek, magának az O. M. G. E.-nek pedig feladata az értékesítés előkészítése legyen, a mit a központon, összekötéseinek fogva a legtöbb hivatott-sággal oldhat meg. Az O. M. G. E. jövő évben az árpakiállítás kapcsán, *kombóaukciót* is rendez, a mit ez irányban, mint hasznos kezdeményező lépést lehet üdvözölni. Hasznos szerepet tölt be az *őszi gyümölcs vásár* is, mert a termelők s fogyasztók között a közvetlen összeköttetést ápolja; a gyümölcsárú azonban a távoli forgalmat nem bírja meg s így a vásári piacok helyéül első sorban a gyümölcstermelő vidékek központja van kijelölve.

Még inkább áll ez az *állatvásárokr*a nézve. Az O. M. G. E. tenyészállat- s luxuslővásárjai jól sikerülnek ugyan, de közepes minőségű anyag még akkor sem bírja meg a központi vásárnál felmerülő költségeket, ha itt biztos piacra találja. Tehát a tenyészállatok *bizonyos tájfajtáinak*, illetve haszonanyagainak értékesítése céljából az illető tenyészkerületekben kellene vásárokat szervezni.

A harmadéve megindított budapesti *gyapjuaukciók* tudvalevőleg igen szép sikerrel léptek életbe; ez határozottan olyan intézmény, a melyik központi fejlesztést igényel.

Ime alig néhány év máris számottevő kezdeményező lépésről ad számot. Kétségtelen, hogy e téren a vidéki gazdasági egyesületek egynemelyike is megtette azt, a mi módjában állott úgy, hogy az utolsó években számra nézve a gazdasági kiállítások és vásárok örvendetesen szaporodtak. Más kérdés azonban az, hogy vajjon ezek a kiállítások és vásárok alkalmazkodtak-e mindig a szélesreterjedt, felismerték-e mindig az alkalmas helyet s a kedvező viszonyokat, hol házagypótló szerepeket tölthettek be?

Sajnos, erre a kérdésre határozottan nem kell felelnünk. Sehol nem találkozunk több ötletszerűséggel, mint éppen a gazdasági kiállítások és vásárok rendezése körül. Több gazdasági egyesület a vásári mozgalmat olyan valamelyes sablonnak tartja, a melyben tevékenységének évenként és okvetlen ki kell fejeznie, hogy magáról életjelt adjon, másik pedig a kedvező viszonyok

között ilyen mozgalom megindításához szükségendő szervezeti erővel nem bír.

S ebből folyólag a gazda egyes jobb pontokon egyáltalán nem talál vásárra, más helyeken pedig a nagy hangon propagált vásárokból reális haszna semmi sincs, mert az nem volt elég szerencsés arra, hogy vevőket vonzzon. Így hát bizalmát veszti a vásár-intézmények iránt s kezdi azokat reklámeszközöknek tekinteni a gazdasági egyesületek kezében, melyeknek buzgóságát szelében terjeszteni hivatottak. Ha ebben nincs is igazsága, mert itt tényleg a legjobb buzgalom és törekvés követik el a túllövéseket, mégis tényleg megvan az a hiba, hogy fungáló gazdasági faktoraink tettereje ez irányban nem tervszerűen és nem a célnak legjobban megfelelően használják ki.

A vád ezért nem egyeseket illet, hanem az összesek mulasztását. Ez az érezhető mulasztás az, hogy a gazdasági egyesületek a vásárok, kiállítások s aukciók idejére s helyére vonatkozólag évenként előre, egyetértőleg, tervszerű megállapodásra nem igyekeztek jutni. Az értékesítési mozgalmak, csakis ilyen kölcsönös s tervszerű megállapodás alapján fejleszthetők ország-szerte, ez teszi lehetővé, hogy az egyes kiállításoknak s versenyeknek helyenkint való bekövetkezése biztos és előre tudott legyen s ez teszi lehetővé azt, hogy az egyes gazdasági egyesületek egymást kölcsönösen istápolják és segítsék ott, a hol ezt az ügy érdeke megköveteli.

Az ez irányban való szervezkedés egyike az elsőnek azon feladatok között, melyeknek a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek illetékes bizottságának munkarendjén a munkaidény kezdetekor helyt kell foglalniok.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

A pinzgauai lovak, mint gazdasági igásállatok.

△ Hogy mennyire alkalmas a pinzgauai ló gazd. igáslónak, azt sajnos még vidékünkön is, a hol pedig már évek óta *Forgách* Sándor gróf alsó-kemencezei, meg *Forgách* István gróf nagy-szalánzi uradalmában a pinzgauai lovakat tisztá és félvérben tenyésztik, igen kevesen tudják. Hogy állításom nem éppen légből kapott, azt azzal bizonyíthatom, hogy egy vármegyénkbeli lódíjazáson, hol a kezélemem alatt álló uradalomból egy pinzgauai tenyészkanecát csikájával együtt kiállítottam, az összesereglett kiállító, kiváltképp a kisebb gazdák előtt jóindulatu pejménem valóságos csudabogar számba ment, nem is említet azt, hogy gazdasági alkalmazásának előnyeit egyik sem ismerte.

De meg is nézegették azután, a mint egynek-másnak elmondtam e nagy, kissé nehézkes, de gyorsan fejlődő és igen erős izomzatú ló kiváló tulajdonait.

Megnézegették, mert hiszen tisztában voltak azzal mindannyian, hogy mily másképpen menne dolguk, ha a tulajdonukat képező két-három nyomorult gebe helyett, ha nem is éppen ily szép és jól táplált, de mindenesetre erős, izmos és korán fejlődő igás állattal dolgoztathatnának. Nagyobb munkaidőben a jobb módú parasztgazda jól tartja lovait, de azok még sem képesek arra a munkára, melyet a pinzgauai ugyanazon tartás mellett könnyen végez. A mig négy parasztló csak nagy nehezen vontat egy 12 mm. szénásszekeket a mi hegyes-völgyes utainkon, addig ugyanazon terhet két pinzgauai ló megerőltetés nélkül elhuzza.

A pinzgauai lovakat német eredetüknél

fogva a köznép vidékünkön közönségesen csak „német lovaknak“ nevezi. Mint említettem, uradalomban az angol telivér melletti a pinzgauai lovak is telivérben tenyésztettek, de három-négy év óta az állami ménnek után származott fiatal igáskanczák is pinzgauai ménnel lesznek fedezve, oly célból, hogy mintegy középszerű igásállat létesüljön, mely a könnyű kocsi és a nehéz teherhúzó közt álljon. Ezek az ugynevezett félvér pinzgauiak. A félvérben tenyésztett pinzgauiaknak épp úgy, mint a telivéreknak a legfőbb előnyük az, hogy igen gyorsan fejlődnek és így hamar lesznek munkaképesekké. Egy három hónapos pinzgauai csikó oly nagy és erős, mint az állami ménből és közönséges kanczától származott öt hónapos csikó, ugyanazon gondozás és tartás mellett.

Röviden leírom a nálunk szokásos tartást és gondozást, megemlítve azt, hogy a jobb módú parasztgazdánál szokásban lévő gondozás és tartás mellett is a félvér pinzgauai csikókkal igen szép eredményt lehet elérni. A tavasszal ellett pinzgauai szopós csikók szeptember hó 1-én el lesznek választva és nyolcz-tíz kerül egy o célra előkészített tágas istállóba, a hol február hó 1-ig szabadon hagyatnak. Naponta kétszer, reggel és estefelé az isálló közelében lévő kifutóba bocsáttatnak. Két órai szabadság után a jól almozott csikóistállóba visszazáratnak és ilyeukor minden egyes csikót a csikóápoló közönséges lökelfével megkefél, patáját kitisztítja. Ezen eljárás által a csikók egyrészt állandóan tisztán tartatnak, másrészt oly kezesekké és szelidekké válnak, — bár a pinzgauai ló természeténél fogva is kezes és szelid, — hogy egy csikógyerek a fedező ménnel épp oly könnyen bánhat, mint a félvéves csikóval.

A szopós csikó naponta két, későbbben három liter zabot és egy liter árpát kap, hozzákeverve egy kis zuzott sót és egy fél marék lenmagot. Elválasztás után az abrak naponta és fejenként 6 liter zab és tiszta, egészséges réti széna, első minőségű löhere-szénával keverve. A mennyiség annyi legyen, hogy a jászolban mindig találjon a csikó szaladni valót. Egy éves kortól kezdve a csikók kapnak 4 liter zabot és naponta és fejenként 5 kg. szalás takarmányt. Ugyanekkor, azaz február hó 1-én a már egy éves csikók külön-külön köttetnek. A két éves kor betöltése után úgy a kanczaesikót, mint a ménesikót huzni tanítják, azaz hozzáfogják egy idősebb kanczához és utnak indítják. A pinzgauai csikó igen könnyen bele szokik a hámba s két-háromszori fogás után kész az új igásló.

A két éves csikó teljesen ki van fejlődve. Mindazonáltal három éves koráig tulajdonságos nehéz munkára nem kell alkalmazni, mert lábai, különösen a hátulsók, hamar elromlanak. Az igáslovak rendes munkaidőben, naponta 9 liter zabot és 8 kg. szénát (büköny, löhere, vagy réti széna) kapnak. Fedeztetés idején a fedező mén naponta 12 liter zabot kap, de amellet rendesen dolgozik, szokás szerint egy kanczával összefogva.

Nem szorul bővebb magyarázatra azon nagy előny, hogy a pinzgauai ló már két éves korában kisebb, de három éves korában már a legnehezebb munkára is használható, mig a mi igáslovakaink csak 3½—4 éves korukban, de akkor is csak igen könnyű munkára alkalmazhatók.

Nagy előny továbbá az, hogy a pinzgauai ló csendes vérmérsékletű s így emberben, állatban, de meg szerszámban is vajmi keves kárt okoz s egy kocsisgyerek kezelésére rábizható, valamint előnyös tulajdonsága még a pinzgauai lónak az is, hogy a takarmányban nem válogatós s a mellet mindig jó kondícióban van, mutató és erős

is. S hogy ezen előnyöket tényleg kezdik belátni a közel vidékünkön lakó parasztok és kisebb birtokosok, azt azon tényből következtetni, hogy az ezidei fedezetési idény alatt igen sok parasztgazda fedeztetie közönséges kanczáját az uradalom pinzgauai ménével.

A felsorolt előnyök éppen elégségesek arra, hogy a gondolkodni szerető gazdát azon elhatározatra bírják, hogy erős, kitartó és korán fejlődő, tehát korán munkaképes lovakat neveljen magának. Egy, talán másfél évet nyer a gazda a pinzgauai ló nevelése mellett s ez oly értéket képvisel, melyet azonnal az igásló javára írhat.

A 215. ábra egy telivér pinzgauai mént ábrázol. A pinzgauai ló nagy, erős állat, formás gömbölyű tagokkal. Sörénye dus és hosszú, farka ugyanilyen. Színe igen különböző; a piszkos fehértől kezdve egész a tiszta fekete színig változik, de igen gyakori, hogy ezen összes színek fehér, pigment nélküli bőrön foltok alakjában tarkáznak. A szempillák, szemzőszervek s az orr ez esetben rózsaszínűek, a pata fehér-fekete foltos.

A kancza valamivel kisebb, mint a mén. A méneket szelid vérmérsékletük következtében nem szokás herélni. A csikók erősek, nagyok és bozontos szőrűek egész egyéves korukig.

Kívánatosnak találom, hogy ezen könnyen honosodó, kitűnő igáslóvat a magyar gazdák is felkarolják és mint igáslóvat használják.

A pinzgauai ló elterjedését nézetem szerint nagyban elősegítene az, hogy egy-egy község a gazdák társulása által szerezzék be egy fedező mént. A jobb módú parasztgazdák közül összeállanának 4-5-en s ezek hozatnának egy telivér pinzgauai mént akár eredeti, akár honosult fajtaból. Ezen mént aztán bizonyos mérsékelt díj fejében fedeztetésre használnák a helybeli és vidéki parasztgazdák és birtokosok, mi évenként nem kis jövedelmet hajtana, de a társulat egyik tagja a mellett például annak fejében, hogy a mént munkák teljesítésére használhassa a tartáson kívül a társulatnak még bizonyos évi díjat fizethetne, avagy a tartás fejében díjtalanul használhassa. A befolyó évi fedezetési és használati díj pedig aránylagosan volna szétosztandó a társulat tagjai között.

Szerintem ez volna a legegyszerűbb mód arra, hogy a gazdák igásló állományukat célszerűen javíthassák. *Hreblay Emil.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

A tuberkulózis elterjedése és a tuberkulin-oltási kísérletek eredménye az Egyesült-Államokban.

II.

Wisconsin államban még nem régen üzik a tejjgazdaságot s ezért nagyon valószínű ama feltevés, hogy a tuberkulózist az importált telivér állatokkal huzolták be. A betegség elterjedtsége csak a tuberkulin-

próbák legkiterjedtebb mértékben való alkalmazásával volna megdönthetetlenül bizonyítható s csak ez uton lehetne pontosan megállapítani, mily mérvben van az állomány inficiálva. Azon esetben, ha az inficiált hányad csekélynek bizonyulna, nem látszanék-e legalkalmasabbnak ezen tény mielőbbi konstataciója?

Ez esetben a legszigorubb rendszabályokat lehetne alkalmazni a betegség leküzdésére, hogy a tejjgazdaságot a fenyegető veszélytől megóvhassuk. Nem parancsolja-e már az észszerűség is ezen leghelyesebb és legezérveztőbb ut választását?

A vegykísérleti állomás a Koch-féle tuberkulin-próbát a következő esetekben ajánlja:

1. *Nyers tej* eladására berendezett tehenészetekben, melyek a tuberkulózis főtenyésztői. Mert habár a termékekben, pl. a vajban és sajtnak szintén találhatók gümöbaczillusok, e tejtermékek még sem oly veszélyesek, mint a nyers tej, mert számos kísérlet bizonyítja, hogy a tuberkulózis előidézésére még a kisebb állatoknál is nagy mennyiségű baczi lus szükséges. Ezen okból nagyon valószínű, hogy a sajt és vaj élvez-

az ily egyéneknek szállítandó tej tuberkulózis-mentességéről a tuberkulin-próba által okvetlenül meggyőződés szerzendő.

3. Nagyon ajánlatos a tuberkulin-próba szarvasmarha vételekor is. Nem elegendő csupán a már birtokunkban levő jószág egészségi állapotáról az ojtás utján meggyőződést szerezni, hanem feltétlenül azükséges az ujonnan beszerzendő állatokat a tuberkulin-próbának alávetni, mert egyetlen beteg állat elegendő az egész állomány megfertőzésére. Bebizonyított tény, hogy e veszélyes betegséget főként a telivér állatok terjesztették el leginkább, mert ezen állatoknál legelterjedtebb e baj s leginkább inklinálnak is a betegsége; de viszont tény az is, hogy mindezek daczára — esetleg tisztán telivér állatokból álló — állatállományunkat teljesen megóvhatjuk e bajtól, ha állatainkat az egészségügy szabályai szerint neveljük, okszzerűen tápláljuk és a vétel utján beszerzett állatokat előzőleg ojtás utján megvizsgáltatjuk.

Az előbbi 3 pontban alkalmaztatni ajánlt tuberkulin-próbák, a jövőre proponáltattak. E célra mindenképp szükséges,

hogy a baj jelenlegi mérvéről biztos tudomás szereztessék.

Az összes állami gulyák megvizsgálása és a beteg egyedek kiselejtezése eljlesztő feladatnak látszik, s még sem kínálkozik más mód arra, hogy az egészséges állatok a betegektől elkülönítsenek.

Természetes, hogy ily nagyszabású művelet rövid idő alatt el nem végezhető s ez okból legajánlatosabb első sorban a legkiválóbb gulyák beojtása, főleg azon gulyáké és tehenészeteké, melyekből sok tenyészállat adatik el.

Nincs távol az idő — sőt egyes vidékeken már be is köszöntött — midőn a tenyésztők önként fogják állataikat beojtani, hogy eladandó állataik tuberkulózis mentességét garanti-

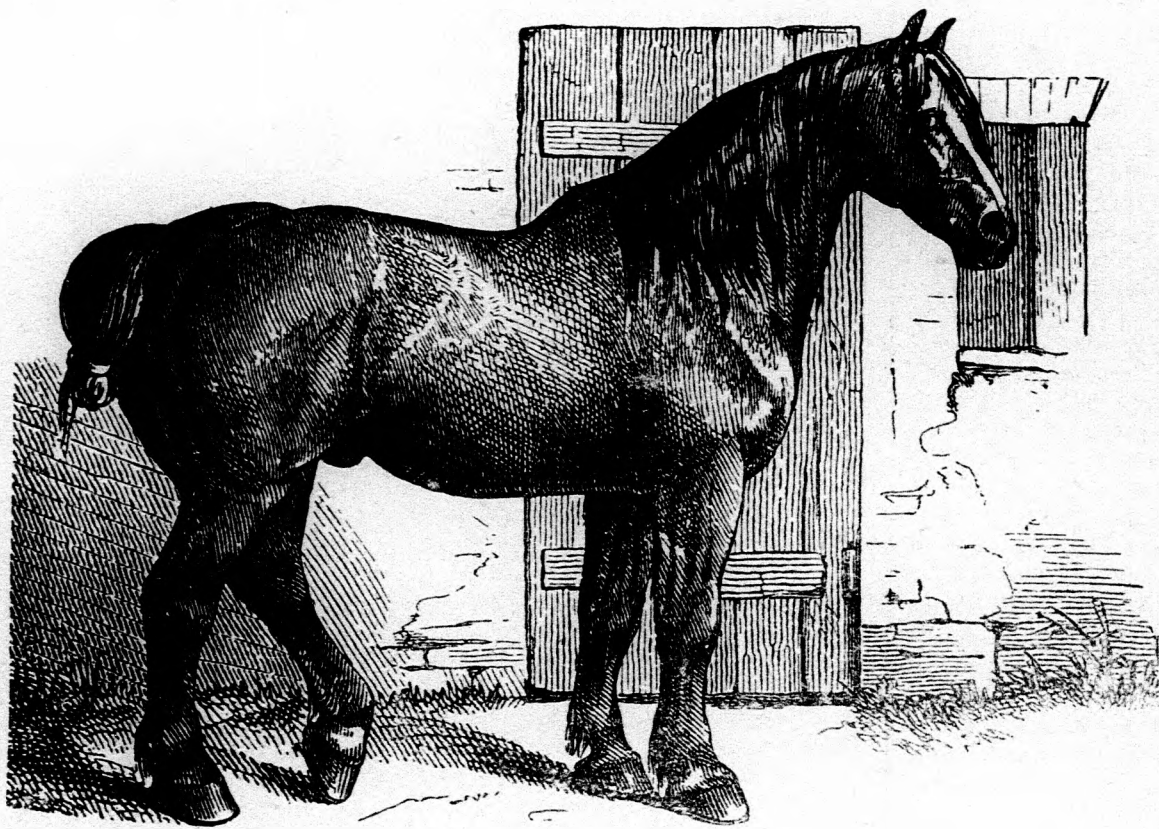
rozhassák. Ha minden vevő az garanciát meg fogja követelni, ugy a tuberkulózis elterjedésének mihamarább gát vettetnék.

A tenyésztők és állattulajdonosok azonban tartsák mindig szem előtt, hogy a kedvezőtlen hygienikus viszonyok igen nagy mérvben befolyásolják a tuberkulózis elhatalmasodását és azt, hogy a betegség a tuberkulin-oltás által nem gyógyítható. Az egészségügyi kívánalmak szoros betartása nagyban hozzájárul a betegség korlátozásához.

Azon kérdés, mi történjék a tuberkulózis egyedekkel, a tuberkulin-próba alkalmazásánál önként felmerül. Szükséges-e feltétlenül minden állat kiirtása, mely az ojtásra reagál és lázas tüneteket mutat? E kérdésre New-York állam főegészségügyi tanácsosa, támaszkodva a törvény határozmányaira, az összes tuberkulózisban beteg állatok kiadását javasolja.

Ezen eljárást határozottan a legjobb eredmény követné, de előbb a kártalanítás mikéntje volna okvetlenül rendezendő, mert különben a hatóságok és állattulajdonosok között nehezen eligazítható véleményeltérések merülnének fel.

E gyökeres eljárás helyett, illetve a

215. ábra. Telivér pinzgauai mén.

zése által az emberi szervezet nem inficiálattik. Ennek egészen ellenkezőjét eredményezi a nyerstej és tejfel élvezete.

A tuberkulózisban beteg tehéntől fejt nyerstej élvezete által igen könnyen inficiálható az emberi szervezet; igaz ugyan, hogy az ily beteg tehén teje, ha az nagy mennyiségű egészséges tejjel kevertetik, sokat veszít inficiáló hatásából, de ennek daczára egy tehenészet tulajdonosa sem vállalhatja magára azon nagy felelősséget, mely az esetleg tuberkulózis tej élvezetéből származhatik s mely veszélyezteteti a fogyasztók egészségét, sőt életét.

Ezen okokból a tehenészetek tulajdonosai kötelezendők volnának teheneiket a tuberkulin - vizsgálatnak alávetni, hogy a fogyasztók lehető garanciát nyerjenek az általok fogyasztott tej egészséges voltáról.

2. A tuberkulin-próba nemesak ajánlható, de főfontosságú oly tehenészetekben, melyek a tejet gyermekek és betegek részére szállítják.

A gyermekek fejletlen organizmusa és a betegek elgyengült szervezete nagyon fogékony az inficiálásra és alkalmasabb talajul szolgál a betegség kifejlődésére, mint az egészséges, erős emberek szervezete. Ezért

kérdés eldöntéseig nem volna-e tanácsosabb a beteg állatokat az egészségesektől izolálni és vesztegzár alá helyezni? A nagy fokban beteg állatok természetesen haladéktalanul leölendők volnának, de számos — habár inficiált — állat még hosszabb-rövidebb ideig használható volna, sőt megfelelő feltételek esetén ki is volna gyógyítható.

Ez utóbbi eljárás éppen nem keresztülvihető. E mellett kétséget sem szenved, hogy a beteg állatok elkülönítése és az inficiált istálló fertőtlenítése a tuberkulózis elterjedésének feltételeit lényegesen csökkentené.

Ösmeretes, hogy a kisebbfokú tuberkulózis az emberekben épp úgy, mint az állatokban sokszor teljesen gyógyul. Bonczolások alkalmával sokszor láthatók gümőkóros fekélyek, melyek teljesen behegedtek, illetve meggyógyultak.

Szigoru vesztegzár és egészségügyi feltételek lelkiismeretes betartása a tuberkulózis kifejlődését megakadályozza, sőt sok esetben a gyógyulást is lehetővé teszi.

A betegség első stádiumában levő állatok termékei, bizonyos feltételek betartása mellett, értékesíthetők is, mert lehet, hogy az ily állatok teje nem éppen, vagy csak kis mértékben van inficiálva, úgy, hogy kellő hevítéssel teljesen sterilizálható.

A jelzett módon a tuberkulózis biztonság — habár csak fokozatosan — kiírható volna s e módot a tenyésztő gazdák is bizonyára szívesebben akceptálnák, mint a new yorki főegészségügyi tanácsos által ajánlott tulradikális eljárást.

Mind e kérdések, melyek a tuberkulózis kiirtására vonatkoznak, természetesen csak akkor lesznek eldönthetők, ha a betegség elterjedtsége Wisconsin állam állatállományában teljes biztossággal meg lesz állapítva s ez okból a tuberkulin-próba általános alkalmazása nagyon ajánlatos, mert ez idő szerint a betegség diagnózisa e szer alkalmazásával állapítható meg leg hamarabb. Az inficiálás veszélyét a tejet fogyasztó közönség elkerülheti, ha a tejet a forrpontra hevíti s mintegy 20—30 perczig forni hagyja, miáltal a bacillusok tönkremennek.

Eddig a wisconsin állomás jelentése az általa végzett tuberkulin-oltásokról, s a tuberkulózis elterjedésének megállítására javaslatba hozott intézkedésekről.

A ki figyelemmel kísérte a mondottakat, sok megszívelendő tanácsokat talál azokban, melyek hazai viszonyaink között is alkalmazhatók, főleg a mi az egészségügyi és életrendi tanácsokat illeti.

Hazánkban a legelők ritkulásával és a mindinkább intenzívebbé váló gazdálkodási rendszer következtében a szivós és edzett magyar faj tenyésztése mindinkább háttérbe szorul, s helyét a nyugatról importált, sokkal petyhüdebb szarvasmarha foglalja el, mely már természeténél fogva is sokkal inkább inklinál e veszélyes betegségre, de a többnyire természetesen tartás és folytonos istállózás következtében még inkább fogékonyra tétetik e betegség iránt. Habár statisztikai adatok nem állanak rendelkezésemre, melyekkel pontosan kimutathatnám a tuberkulózis elterjedtségét hazánkban, a mennyire én viszonyainkat ösmerem, azt hiszem, hogy a baj elterjedtsége nem csak a foku. Kivánatosnak tartanók, ha Magyarországon, épp úgy a mint az Európa legtöbb kulturállományában történik, tuberkulin ojtásokkal lehet pontosan állapítani meg a baj nagymérvőségét, hogy szükség esetén a kívánatos rendszabályok életbe léptethetők legyenek.

Végül reá kell még utalnom azon tényre, hogy az amerikai kísérleti állomás a gümö-

kóros állatok termékeinek felhasználásáról szólván, a beteg állatok husának élvezhetőségéről nem emlékezik meg.

Eddig a szakemberek közül számosan azt állították, hogy a tuberkulózisban beteg állatok husának élvezete veszélyes és inficiálásra alkalmas. Ujabbán úgy látszik, hogy az ez oldalról fenyegető veszélyt nem tekintik oly jelentékenynek. A bajor királyi miniszterium által a múlt évben kiadott egészségügyi rendeletben, mely főleg a tuberkulózis elleni védelemről szól, a gümőkóros állatok husának élvezetéről meg sem emlékszik, míg a nyers tej élvezeténél jóformán ugyanazon elővigyázati rendszabályok betartását ajánlja, melyeket a visconsin állomás is betartani tanácsol.

Ugy látszik az utóbb említett kísérleti állomás is, nem igen tartja veszedelmesnek a tuberkulózisban beteg állatok husának élvezetét s ezért szükségtelennek tartotta erre reflektálni.

Jeszenszky Pál.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Dr. Liebermann Leo.

Gazdasági anyagok és termények vegyvizsgálata.

I. A különböző tengerifélék magvának vegyi összetételéről.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet kísérleti terén az 1893-ik évben különböző tengerifélékkel tétettek összehasonlító kísérletek. A kísérletek módja, valamint a termésnek mennyisége ezen tanintézetnek az 1893-ik évről kiadott évkönyvében már megjelentek; a terményeknek vegyi összetétele a következő táblázatban van kitüntetve:

Tengeriféle	Víz	A légszáraz anyagban találtott				
		Száraz anyag	Protein	Zsir	Nitrogénmentes anyag	Hamu
Nanarotello	10.89	89.11	9.41	7.49	70.74	1.47
Mauther-féle 6-hetes	9.81	90.19	8.99	12.50	67.22	1.48
Pignoletto	10.34	89.66	12.05	8.70	67.57	1.34
Székely tengeri	14.94	85.06	10.34	7.47	66.07	1.22
Cinquantino	10.48	89.52	9.27	6.44	72.30	1.51
King Philipp	8.09	91.91	11.42	8.97	70.07	1.45
Kanadai	5.43	94.57	9.91	6.59	76.65	1.42
Sárga lófogu	9.34	90.66	8.62	6.57	74.04	1.43
Pensylvániai	8.52	91.48	9.31	8.91	71.81	1.44
Magyar tengeri	9.02	90.98	8.96	7.12	73.60	1.30

vagyis a nyerslevelek és szárazanyagban találtott:

Tengeriféle	A szárazanyag 100 részében találtott				
	Protein	Zsir	Nitrogénmentes anyag	Hamu	
Nanarotello	10.55	8.40	79.41	1.64	
Mauthner-féle 6-hetes	9.69	13.85	74.82	1.64	
Pignoletto	13.43	9.70	75.38	1.49	
Székely tengeri	12.15	8.78	77.64	1.43	
Cinquantino	10.35	7.19	80.78	1.68	
King Philipp	12.42	9.75	76.26	1.57	
Kanadai	10.47	6.96	81.07	1.50	
Sárga lófogu	9.50	7.24	81.69	1.57	
Pensylvániai	10.17	9.73	78.53	1.57	
Magyar tengeri	9.84	7.82	80.92	1.42	

Ezen kimutatásból látható, hogy a protein egyes tengerifélékben 9.50—13.43%

közt ingadozott; legtöbb, t. i. a 13.43%, volt a Pignoletto nevűben és legkevesebb, t. i. 9.50%, volt a sárga lófogu tengeriben. A zsirtartalom pedig 6.96—13.85% közt ingadozott, ebből legtöbb volt a Mauthner-féle 6 hetesben és legkevesebb, t. i. 6.96% a kanadai tengeriben.

A nitrogénmentes anyagok 81.69—74.82% közt ingadoztak, legtöbb, t. i. 81.69%, volt a sárga lófoguban és legkevesebb, t. i. 74.82%, volt a Mauthner-féle 6-hetesben. Legkisebb volt az ingadozás az ásványi anyagoknál, amennyiben legtöbb, t. i. 1.68%, a cinquantinóban és legkevesebb, t. i. 1.42%, a magyar tengeriben találtott; itt az ingadozás tehát nem több, mint 1.68%—1.42%.

II. A bab zöld leveleinek és szárának vegyvizsgálata.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet segédtanára Ferenczy Ferenc azon megkereséssel fordult hozzám, hogy vegyvizsgálat által állapítanám meg a bab zöld leveleinek és szárának vegyi összetételét, takarmányozási szempontból. Ezen vegyvizsgálatot megejtván, a következő eredményt értem el, u. m.:

Alkatrész	A bab zöld leveleiben és szárában %
Víz	86.91
Száraz anyag (légszáraz állapotban)	13.09
A száraz anyagban volt még	
Víz	3.32
Protein	11.37
Zsir	5.40
Nitrogénmentes anyag	69.19
Hamu	10.72

Alkatrész	A légszáraz anyagban találtott				
	Száraz anyag	Protein	Zsir	Nitrogénmentes anyag	Hamu
Víz	89.11	9.41	7.49	70.74	1.47
Protein	90.19	8.99	12.50	67.22	1.48
Zsir	89.66	12.05	8.70	67.57	1.34
Nitrogénmentes anyag	85.06	10.34	7.47	66.07	1.22
Hamu	89.52	9.27	6.44	72.30	1.51
Víz	8.09	91.91	11.42	8.97	70.07
Protein	5.43	94.57	9.91	6.59	76.65
Zsir	9.34	90.66	8.62	6.57	74.04
Nitrogénmentes anyag	8.52	91.48	9.31	8.91	71.81
Hamu	9.02	90.98	8.96	7.12	73.60

vagyis a nyerslevelek és szárazanyagban találtott:

Alkatrész	A bab nyers leveleiben és szárazanyagban %		A nyers zöld tengeriben van %	
	Protein	Zsir	Nitrogénmentes anyag	Hamu
Víz	86.91	82.90		
Protein	1.14	1.20		
Zsir	0.54	0.60		
Nitrogénmentes anyag	10.33	14.00		
Hamu	1.08	1.30		

Ezen vegyelemzési adatok szerint a bab zöld leveleinek és szárának vegyi összetétele legközelebb áll a nyers zöld tengeri vegyi összetételéhez, a mely utóbbiak átlagos vegyi összetételét az összehasonlítás lehetővé tette végett a fentebbi táblázatba felvettem.

III. Liszt, korpa és liszthulladékoknak vegyvizsgálatai.

Az elmúlt évben ezen csoportbeli anyagok közül vizsgálat alá került 1 liszt,

43%, volt
esebb, t. i.
ben. A zsir-
t ingado-
ner-féle 6
% a ka-

9-74.82%
9%, volt a
i. 74.82%,
Legkisebb
anyagoknál,
nquantinó-
a magyar
dozás tehát

ának vegy-

asági tan-
rencz azon
gy vegy-
a bab zöld
sszetételét,
zen vegy-
ező ered-

ab zöld leve-
és szárában
%

86.91

13.09

3.32

11.37

5.40

69.19

10.72

találtatott

anyag

Hamu

n

74 1.47

22 1.48

57 1.34

07 1.22

30 1.51

07 1.45

65 1.42

04 1.43

81 1.44

60 1.30

találtatott:

A nyers zöld ten-
geriben van %

82.90

1.20

0.60

14.00

1.30

k szerint a

vegyi össze-

zöld tengeri

többiak át-

zehasonlítás

i táblázatba

oknak vegyi

csoportheli

erült 1 liszt,

1 korpás liszt, mely gyommagvakból készült és végre egy oly korpás liszt, a mely a debreczeni gőzmalom elégeése után áruba bocsájtattott. Ezekben következő vegyi összetélt mutatott a vegyvizsgálat:

Alkatrész	I. Fehér liszt		II. Gyommagvak korpás lisztje	
Víz	13.57	9.43		
Protein	12.27	9.05		
Zsir	0.89	2.34		
Nitrogénmentes anyag	72.97	75.31		
Hamu	0.30	3.87		
Száraz anyag	86.43	90.57		

A fentebbi vegyvizsgálatból kitünik, hogy:

1. Az I. alatt kimutatott lisztben semmi-féle ártalmas anyag nem találtatott, sem pedig oly idegen anyag, a mely nem belé való, a mit a lisztnek gőresövi vizsgálata is bizonyított. Ez utóbbi vizsgálatból kitünt, hogy azon kérdéses liszt, valódi buza-liszt és a középminőségű 0-ás lisztnek jelle-gével bir, ámbár nincs oly szép fehér, mint a minő a helybeli Rikli-féle üzletből az általam az összehasonlítás végett hozatott, állítólag a helybeli „István“ gőzmalomból származó 0-ás liszt, mert benne a gőreső-vel, de már pusztá szemmel is igen apró korpás részecskéket lehetett meglátni.

2. A korpás liszté átalakított gyom-magvakban sem lehetett semmi oly anya-got találni, a mi takarmányozási szempont-ból hátrányos vagy káros lehetett volna; protein és zsirtartalma is elég nagy volt, úgy hogy az felétetésre teljes mértékben alkalmasnak találtatott.

3. A debreczeni gőzmalom elégeése után oly korpás lisztmaradványok találtattak fel, a melyek kozmás-füstös voltaknál fogva takarmányozásra sem voltak már alkalma-sak. S azért azon kérdés merült fel, hogy mint trágya, minő értéket is képvisel más műtrágyák, esetleg az istállótrágyához ké-pest. A vegyvizsgálat a következő ered-ményre vezetett, u. m.:

Alkatrész	%
Víz	13.54
Szárazanyag	86.46
Nitrogén	1.59
Foszforsav	3.62

Ezen korpás lisztes hulladékot az illető vállalkozó igen kitünő trágyaanyagának tart-ván, megvásárolta azon ezélből, hogy azt a gazdaközönségnek jó pénzért tovább ad-hassa; ezen vegyelemzés pedig azt bizo-nyítja, hogy azon anyagban nagyon kevés a nitrogén és a foszforsav és trágyaértéke kisebb a jól elkorhadt istállótrágya értéké-nél, mely utóbbit átlag 5.8% nitrogént és 3.0% foszforsavat tartalmaz; miután ez utó-bbiban a nitrogén és a foszforsav könnyen hozzáférhető és a növények által felvehető állapotban van jelen, míg ezen korpás liszt megperzselődén, benne szenes részecskék is találtattak, mely utóbbiak a korhadást és az értékes alkatrészek oldékonyítását nehezítik.

Ezen korpás liszt nem volt minden egyes részében egyenlő minőségű; biztosság szem-pontjából a nitrogénre négy meghatá-rozást végeztem és az

1-ső próbánál találtam	1.91%-ot
2-ik	1.98%-ot
3-ik	0.64%-ot
4-ik	1.86%-ot

átlag a fentebbi 1.59%-ot

Ezek szerint a maximum volt 1.98%, a minimum volt 0.64%.

A foszforsavra szinte két próbát tettem, még pedig az első próbánál 3.48%-ot, a má-sodiknál pedig 3.76%-ot találtam, a melyek-nek a fentebbi 3.62% átlagos szám felel meg. S ha tekintetbe vesszük, hogy a fosz-fortrágyákban az oldékony foszforsav 18-20% szokott lenni, akkor kitünik ezen anyagnak mint a foszforsav műtrágya pótlására vagy gyártására való hasznavehetetlensége. A gazdasági intézet gazdasága ezen anyagból annak idejében küldött be hozzám próbát vegyvizsgálás végett és a vállalkozónak, fel-világosításom folytán, nem ment lépre. A vállalkozó pedig ily módon vevőt nem ta-lálván, azon anyagot a gőzmalom udvaráról el sem vitette, úgy hallom, hogy a malom igazgatósága volt kénytelen azt onnan el-hordatni.

IV. Répafélék és ezek magvainak vizsgálata.

1. A debreczeni m. kir. gazdasági tan-intézet gazdaságának segédje, Csérer Lajos ur, kétféle répamagot küldött be hozzám an-nak kiderítésére, hogy képes-e a trágyázás a magvak ásványi anyagtartalmára és ezek csirázóképességére befolyást gyakorolni. A vegyvizsgálat a következő eredményre ve-zetett u. m.:

Alkatrész	I. Trágyá-zottban		II. Trágyázat-lanban	
	%	%	%	%
Ásványi anyag	8.42	6.19		
Foszforsav	0.59	0.78		
Protein	24.60	24.30		

Ezen vegyvizsgálat azt bizonyítja, hogy a kétféle répamagnak vegyi összetétele egy-mást igen megközelíti, az a kis eltérés, a mely a foszforsavnál, valamint az ásványi anyagoknál mutatkozik, csak alárendelt jelentőségű, a mennyiben ily eltérések ugyan-azon a trágyázatlan répamagnak többszöri elemzésénél is mutatkoznak, minthogy a magvak és más növényi anyagok vegyi összetétele nem mindenütt egyenlő.

A csirázási képességnek alászállása, a mely a trágyázott talajon termelt magvaknál észleltetett, csakis azon okra vezethető vissza, a mely általánosan mindenütt észlelhető és a melynél fogva a tulságosan trágyázott, de kivált éretlen trágyával átitatott talajban, a legerősebb növények is elpusztulnak.

2. Csérer Lajos ur, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságának segédje, a fentnevezett répamagokon kívül, kétféle répát is küldött be hozzám, a melyek kö-zül az egyik rendszeresen kifejlődött jó, a másik ellenben abnormis módon kifejlődött répa volt, a mennyiben kívülről megtekintve, semmiben sem különbözött a jó répától, belül pedig üres volt. S miután az 1894-ki évi termés közt igen sok volt ilyen, ennél-fogva az a kérdés merült fel, hogy a vegyi összetélt illetőleg van-e valami különbség az ugyanazon évbeli rendesen és azon ab-normis módon kifejlődött répa között. A vegyvizsgálat a következő eredményre veze-tett, u. m.:

Alkatrész	Az egészsé- ges répában		A hibás ré- pában	
	százalékokban		százalékokban	
A nyers répa levében ezukor	2.1	3.2		
A nyers répa levében víz	92.6	90.7		
A nyers répa levében száraz- anyag	7.4	9.3		
A szárított répában víz	0.731	1.111		
A szárított répában zsír	0.250	0.200		
A szárított répában protein	4.234	5.042		
A szárított répában nitrogén- mentes anyag	79.436	84.677		
A szárított répában ásványi- anyag	16.080	8.970		

Ezen vegyvizsgálatokból kitünik, hogy a hibás répában valamivel több volt a ezukor, a szárazanyag és a protein és va-lamivel kevesebb a zsir, az egészséges ré-pához képest.

V. Talajvizsgálatok.

Csérer Lajos a debreczeni m. kir. gaz-dasági tanintézet gazdaságának segédje 20-féle talajt küldött be hozzám azon kér-dés tanulmányozása végett, hogy a gazda-ságban az utak mentén ültetett fáknak ősi lombhullása, valamint a talaj mélysége is képesek-e az alatta levő talajnak humusz-tartalmára befolyást gyakorolni.

Ezen ezélből a talajféléket előbb ita-tós papírra terítve, a közhőmérsékletnél többszöri forgatás mellett légszárzázzá szári-tottam és az akként nyert légszárz talaj-jokban 100° C-nál szárítva, meghatároztam a még bennök levő viktartalmat. A talaj másik megmért részét pedig elégetvén, meg-tudtam az ásványi vagyis az éghetlen anyag-tartalmat; a különbözet vagyis az égés után észlelt súlyhiány adta az illető talajnak éghető és illó részét, a melyet humusz gyanánt vettem számításba. A vegyvizsgálat követ-kező eredményre vezetett u. m.:

Jel	Víz	Humusz	Ásványi anyag	
			s z á z a l é k o k b a n	s z á z a l é k o k b a n
A) I.	0.85	1.98	89.8	
A) II.	0.88	2.11	97.0	
A) III.	1.04	2.29	96.6	
A) IV.	0.83	2.30	96.8	
B) I.	1.09	2.71	96.2	
B) II.	1.11	3.09	95.7	
B) III.	0.89	2.87	96.2	
B) IV.	0.84	2.76	96.3	
C) I.	0.98	2.89	96.0	
C) II.	1.01	2.96	96.0	
C) III.	1.17	2.59	95.9	
C) IV.	1.17	2.76	96.0	
D) I.	1.50	3.29	92.5	
D) II.	1.43	12.18	86.3	
D) III.	1.37	3.04	95.2	
D) IV.	2.88	2.36	94.7	
M) I.	0.99	2.74	96.2	
M) II.	0.91	2.80	96.2	
M) III.	0.89	1.80	97.3	
M) IV.	0.97	2.23	95.7	

Ezen kimutatásban az A) I., II., III., IV. az éjszaki fasonon alá, a B) I., II., III. és IV. a keleti; C) I., II., III., IV. a nyugoti és D) I., II., III., IV. a déli fason alá esik. A próbák a fason tövétől számítva I. 5 méter, II. 10 méter, III. 15 méter és IV. 20 méternyire vétettek.

Az M) I., II., III., IV. jel alatt oly próbák vannak kimutatva, a melyekhez az anyag 5-10, 15 és 20 czm. mélységből lettek véve felülről lefelé haladva.

Miután a fentebbi vegyvizsgálatok sze-rint a humusztartalomban, a talaj azon ré-szein, a melyre a levélzet hullott, valamint a mélyebb rétegekben is igen csekély el-térés találtatott, annál fogva érdekes volt tudni, hogy egy és ugyanazon talajrésről vett több próbának vegyelemzésénél a ha-szontartalom mily mértékben képes inga-dozni. A próbák ezen ezéla szinte az éjszaki fason alól vétettek, ugyanazon rendben és sorban, mint az első vegyelemzésnél és szinte A) I., II., III., IV. és M) I., II., III., IV.-el jelöltettek. Az eredmény következő, u. m.:

A talaj jelzése	százalékokban						Ásványi anyag
	Víz		Humus				
	I-ső elem-zés	II-ik elem-zés	I-ső elem-zés	II-ik elem-zés	I-ső elem-zés	II-ik elem-zés	
A) I-ben	0.85	1.42	1.98	3.31	89.8	95.27	
A) II-ben	0.88	0.94	2.11	2.97	97.0	98.08	
A) III-ban	1.04	1.16	2.29	3.19	96.6	95.62	
A) IV-ben	0.83	1.02	2.30	3.69	96.7	95.28	
M) I-ben	0.99	0.78	2.74	2.60	96.2	96.60	
M) II-ben	0.91	0.91	2.80	2.62	96.2	96.44	
M) III-ban	0.89	0.84	1.80	2.97	97.3	96.18	
M) IV-ben	0.97	0.76	2.23	2.04	95.7	97.20	

A fentebbi táblázatból kitűnik, hogy lombhullás, valamint a mélység is a humusztartalomra semmiféle befolyást gyakorolni képes nem volt.

Dr. Védördi Viktor.

IRODALOM.

Uj művek.

Kaphatók *Kilián Frigyes* könyvkereskedésében, Budapesten, Váci-u. 28.

Les trois socialismes par Paul Boilley. Páris, 1895. Ara 2.10 frt.

Deutschlands landwirtschaftliche Klimatographie von Dr. Paul Thiele. Bonn, 1895. Ara 3.60 frt.

Der Staat und die erworbenen Rechte von Dr. Georg Meyer. Leipzig, 1895. Ara 72 kr.

Kritische Betrachtungen über Projektierung, Bau und Betrieb der Kleinbahnen von W. Hostmann. Wiesbaden, 1895. Ara 96 kr.

Über die Erziehung der bauerlichen Jugend zur Arbeit von F. H. Schreyer. Wien, 1895. Ara 90 kr.

Der Zucker im Welthandel von Dr. Richard Zimmermann. Berlin, 1895. Ara 72 kr.

Das Meistbets-Vertheilungsverfahren im österreichischen Rechte von Felix Schütz. Wien, 1895. Ara 1 frt 80 kr.

Ein Weltmonopol in Petroleum von Walter Mancke. Berlin, 1895. Ara 1 frt 80 kr.

Die wirtschaftliche Entwicklung des Altertums von Eduard Meyer. Jena, 1895. Ara 90 kr.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

437. kérdés. 20 darab ökröt óhajtok hizlalni. Rendelkezésemre áll ezukorrépa, vagy e helyett répaszelet és répafejek bevermelve.

A ezukorrépa q-ja bekupaczolva majjoromban kerül 60 krba.

A répaszelet és fej bekupaczolva majjoromban kerül 50 krba.

Melyiknek fölhasználása járna nagyobb pénzügyi haszonnal?

Mindkét esetben ezen alaptakarmányon kívül rendelkezésemre áll: jóminőségű törek, árpa és buzaszalma, igen jó löhere, szemes-takarmányul árpadara és tengeri. A jövedelmezőbb alaptakarmány felhasználása mellett mit kellene 100 kg. élősulyra a hizóknak naponként nyújtani.

Alsó-Petény.

P. M.

438. kérdés. Az itteni lakosság kiterjedt káposztásait hernyók özöne lepte el, mivel védekezhetnék a nép ezek ellen?

Városlód.

Sch J.

439. kérdés. Gyönyörű szép káposztaültetményemet a hernyók annyira meglepték, hogy megsemmisítéssel fenyegetik; mi módon lehet e hernyókat elpusztítani? a hernyók világos fényes zöldek, fekete pontokkal s szőrösök, tehát nem a közönséges világos zöld csupasz káposztahernyók.

Koltó.

H. S.

Feleletek.

Felelet a 425. sz. kérdésre. 1. A tulajdonos csak az illető ingatlanokat terhelő adókat veheti meg a bérlőkön, tehát a II. oszt. kereseti adót, az ált. jöved. pótdót, a községi és törvényhatósági pótdót és utadót, mi természetesebb, minthogy krajczárral sem nagyobb összegben, mint a milyenben azokat ő maga tartozik fizetni. Például a III. oszt. pótdót, a melyet ő netán valamely különös vállalata vagy keresete után, az I. vagy IV. oszt. adót, a melyet netán alkalmazottai után fizet, természetes, hogy a bérlőkre ki nem veheti.

2. Az adók felosztásának egyedül helyes és méltányos kulesa a haszonbérföldek kataszteri tiszta jövedelme, a mely a birtok-iveken parcellánként ki lévén tüntetve, könnyen ellenőrizhető.

4. Az utadó összegéről az adóhivatalban könnyű lesz meggyőződést szerezni s így könnyű lesz a bérbeadót ellenőrizni.

4. Minden ily kérdésekből eredő per a bíróság elé tartozik s kinek-kinek jogában áll a tartozatlanul fizetett összegeket ezen az uton visszakövetelni.

Sz. F.

Felelet a 432. számú kérdésre. Ezer darab téglá kiégetéséhez közönséges zárt kemenczékben a behordott téglák számához képest jól kiszáradt eszteréből 18—20 köbméter, kevésbé kiszáradtából 2.2, esetleg 2.5 köbméter szükséges.

Mivel ez időtáiban már a 94-iki téli vágás eléggé kiszáradt a faszükségletet 30—50.000 darab téglát befogadó kemenczéknel 2.0 köbméternek, ennél nagyobb téglákeletőkben pedig 1.8 köbméternek veheti fel.

Sz. Gy.

Felelet a 433. sz. kérdésre. A rét műtrágyázását különösen thomassalak és kainittal sokkal czélszerűbb őszszel, illetve a tél folyamán eszközölni, mert a tavasz beálltával, a tenyészet életre ébredésével ezen műtrágyák is feloldódtak s hatásukat érvényesíthetik, mit a tavaszi felszórásnál nem mindenkor tapasztalhatunk. Hogy nevezett réten a thomassalak s kainit együttes alkalmazása fogja-e a legnagyobb eredményeket adni, csakis kísérlet útján állapítható meg. Czélszerű lesz azért egynéhány holdon kainit és thomassalakat, egynéhány holdon csakis thomassalakat felszórni s ezek eredményét a trágyázatlan részzel összehasonlítani.

Katasztrális holdanként 400 kg. kainit és 200 kg. thomassalak az általánosan használni szokott mennyiség. A kettő keverve is kiszórható, de ügyelni kell, hogy a keverék 24 órán belül kiszórassék, különben megkeményedik. Tavasszal a rét megfogsolandó.

K. K.

Felelet a 438. számú kérdésre. A fehér káposztapillangó (Pieris Brassicae) hernyói ellen, melyek a káposztát szokták károsítani, nem lehet mást ajánlani, mint az összegyűjtést.

Dr. Horváth Géza.

Felelet a 439-ik számú kérdésre. A pusztító hernyó fajtát a hiányos leírás alapján meghatározni nem lehet; de akár a közönséges káposzta pillangó (Pieris Brassicae)

akár pedig a káposzta bagolyféle (Mamestra Brassicae), — mely napközben a káposztafejek külső takaró levelei között tartózkodik, s csak éjjel végezi pusztító munkáját — okozza a kárt a káposztában, ellenük védekezés-képpen csakis az összegyűjtést lehetne ajánlani.

Dr. Horváth Géza.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Oldal

Berlini árpakiállítás és vásár. — V. (őszi) luxus-lóvásár. — Pályázati felhívás. — Őszi gyümölcs-vásár 1497

Vásárok, aukeziók 1497

Állattenyésztés.

A pinzgau lovak, mint gazdasági igásállatok. Hreblay Emil. 1498

Állategészségügy.

A tuberkulózis elterjedése és a tuberkulin-oltási kísérletek eredménye az Egyesült-Államokban. Jeszenszky Pál. 1499

Gazdasági vegytan.

Gazdasági anyagok és termények vegyvizsgálata. Dr. Védördi Viktor. 1500

Irodalom.

Uj művek 1502

Levélszekrény 1502

Vegyesek 1502

Eljegyzések. — Házasságok. — Halálozások. — Országos sörárpakiállítás. — Őszi gyümölcs-vásár. — Mémólóvásárlás. — Meghívó. — Fedező ménék bérlése. — Agrárbank. — Lódijazás és népies löverseny Kaposvárott. — Hibaigazítás. — Kártérítés a gazdáknak. — Eladó európai fajtájú szőlővesszők. — Löverseny Nyitrán. — Bikavásár Kassán. — Tűzkárok kötelező bejelentése. — Löverseny Kisvárdán. — Méhészeti előadások 1504

Budapesti gabonatözsde. — Határidők árfolyama Budapesten. — Határidők árfolyama külföldön. — Szeszület. — Élelmi cikkek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhvásár. 1505

Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek. 1505

Eljegyzések. Sziber István csákió gazdatiszt e hó 14-én eljegyezte Kondorson Bellák Imre ny. gazdatiszt leányát Bellát. — Sauerer Pál vörösvári birtokos eljegyezte Klingenstein Jankát Hartbergből. — Szabó László kecskeméti járásbírósi albíró eljegyezte Strohal Vincze uradalmi főtisztartó leányát Irmát, Izsákon. — Aranyos-Rákosi Komjátszegi Pál ny. szolgabíró és vármegyei bizottsági tag f. hó 7-én jegyet váltott altorjai Kolombán Károly leányával Katinkával.

Házasságok. Király Kálmán, a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület pénztárnoka és a Budapesti Bazar társaszerkesztője oltárhoz vezette Szabadkán Megyánszky Lenkét Megyánszky Sebő földbirtokos leányát. — Dr. Galovits Zoltán fővárosi ügyvéd e hó 23-ikán vezeti oltárhoz Budapesten Vásárhelyi Rollát, Vásárhelyi Géza nagybirtokos, pestmegyei bizottsági tag leányát. — Fizik Béla Kondoros-csákió urad. ispán szeptember 9-én vezette oltárhoz Kolozsvárott Wavrek Ilonát. — Nemeskéri Klein Ede ügyvéd szeptember 14-én vezette oltárhoz Mező-Kovácskészen élesdi Jakabffy Mariskát.

Halálozások. Id. faji Fáy Albertné szül. bellai és kis-stankóczy Szilvay Hermin asszony, 68 éves korában szeptember 9-én meghalt Szügyön. — Pintér András földbirtokos, élete 78-ik évében, hosszas szenvedés után, f. hó 13-án Szentesen elhunyt.

Országos sörárpakiállítás. Az országos sörárpakiállítás szeptember hó 20-án, pénteken d. e. 10 órakor nyílik meg a „Köztelek” nagytermében. Az árpákat a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás vette előzetes vizsgálat alá s az elért vizsgálati eredmények az idén a kiállítás katalógusába is felvételnek, a mely katalógusokat az O. M. G. E. minden kiállítónak megküldi. A bíráló-bizottság az árpák megvizsgálása s a díjak odaitélése végett e hó 19-én d. e. 10 órakor ül össze. A

bályrendeletét olyképpen fogja módosítani, hogy az aratási, főképp az asztagolási munkálatok alkalmával szabályrendeletileg legyen tilos a pipázás és a mely gazda e tilalomra munkáit szigoruan nem figyelmezteti, avagy a mely munkás a tilalmat megszegi, rendőri kihágást követ el s 5 frttól 50 frtig terjedhető pénzbírsággal büntethető. Bírósággal sujtják azonfelül még azon károsultat is, a ki a tüzesetet a tüzendészeti hatóságnál nyomban be nem jelenti. Igen hasznos intézkedésnek tartjuk Kecskemét város hatóságának ezen létesítendő rendszabályát, a melylyel gátat fog vetni a legtöbbszörre hanyagságból és vétkes gondatlanságból eredő tüzeseteknek és óhajtanók, hogy minden városi hatóság gondoskodjék ilyenmő szabályrendelet életbeléptetéséről.

Lóverseny Kisvárdán. A kisvárdai vidéki gazdakör ez évi október hó 20-án Kisvárdán lóversenyt rendez, melyre a gazdakör tiszteletdíjakat tűzött ki. A mezei gazdák versenyére 100 korona van kitűzve. Nevezési zárlat október hó 10-ike. A mezei gazdák versenyében csakis szabolcsmegyei gazdák tulajdonát képező s a megye területén nevelt lovakkal lehet futtatni.

Méhészeti előadások. A méhészeti vándortanítók f. é. október havában az alábbi sorrendben tartják meg előadásait: *Tóth János* (székhelye Jászberény): 2-án Nyáregyházán, 3-án Gombán, 4-én Tápó-Sülyön, 5-én Tápó-Szelén, 7-én Ujszászon, 8-án Törtelen, 9-én Karajenőn, 11-én Jász-Fényszarun, 12-én Jász-Apáthin. — *Abaffy József* (székhelye Szegzárd): 15-én Hidján, 16-án Kölesden, 17-én Hőgyészen, 18-án Regöiben, 20-án Tamásiban, 21-én Konyiban, 22-én Szakason, 24-én Nakkon, 25-én Bonyhádon. — *Valló János* (székhelye Léva): 3-4-én Létaváralján, 7-én Kétyen, 9-én Deménden, 11-én Kemenczen, 13-14-én B.-Endréden. — *Róza János* (székhelye Miskolcz): 3-án Egerformoson, 4-én Négyesen, 5-én Tiszavalkon, 6-án Dorogmán, 7-én Aroktón, 8-án M.-Csáthon, 9-én Tisza-Tarjánon, 10-én Tisza-Palkonyán, 11-én Tisza-Polgáron, 12-én Szederkényen, 13-án Sajó-Órosón, 14-én Pogán, 15-én Sajó-Ládon, 16-án Kis-Tokajban, 17-én Alsó-Zsolczán. Az ötödik kerületben: *Tóth János* 15-én Püspök-Ladányon, 17-én Tardospusztán, 18-án Mező-Berényen. — *Róza János* 20-án Szaniszlón, 21-én Király-Darócson, 22-én Erdődön, 23-án Töketerében, 24-én Mikolán. — *Abend András* (székhelye Nagy-Enyed) 7-én Felvinczen, 9-én Mező-Méhesen, 10-én Báldon, 11-én Pusztá-Kamaráson, 12-én Kis-Sámoren, 13-án Mező-Szilváson, 14-én Mező-Királyfalván, 15-én Nagy-Tülpösön, 16-án Szász-Régenben, 17-én Radnóthon, 19-én Adámoson.

Gazdák mindazt, a mire a gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és a legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

E hó folyamán jelenik meg a „Köztelek Zsebnaptár” és „Köztelek Évkönyv” 1896. évr. Szerkesztik: *Rubinek Gyula* és *Szilassy Zoltán* az O. M. G. E. titkárai. A két könyv előfizetési ára 1.50 frt; bolti ára 2 frt. Posta-díj 10 kr. Előfizetések lapunk kiadóhivatalába küldendők.

Lapunk mai számához a „Magyar lezámitoló és pénzbevéltőbank” melléklete van

csatolva, melyben ajánlja bankbizományképeni szolgálatait a gazdasági és gabonakereskedő közönségnek. Mi jó szolgálatot vélünk tenni olvasóink gazda- és kereskedő közönségének, midőn b. figyelmüket a bank ezen mellékletére felhívjuk.

A bécsi lámpaáru czégnek lapunk mai számában közzétett hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

Szeptember 12-iki jegyzések 100 kg.-kint.

Búza	uj	74-75 kiló	uj	6.15-6.25	3 óra
Tiszavidéki	uj	76-77	uj	6.15-6.25	
		78-79		6.25-6.40	
		80-82		6.35-6.60	
Pestvidéki		74-75			
		76-77		6.10-6.20	
		78-79		6.15-6.35	
		80-82		6.30-6.55	3 óra
Fehérmegyei		74-75			
		76-77		6.10-6.20	
		78-79		6.15-6.35	
		80-82		6.30-6.55	
Bácskai		74-75			
		76-77		6.20-6.30	
		78-79		6.30-6.45	
		80-82		6.40-6.65	
Bánsági		74-75			
		76-77		6.10-6.20	
		78-79		6.15-6.35	
		80-82		6.30-6.55	
	uj	76-77			
Északmagyarors.		74-75			
Rozs	I.		II.	5.50-5.60	
Árpa, takarmány				5.15-5.40	
égetni való				5.60-6.30	
sörfőzdei				6.90-8	
Zab	uj			5.80-6.10	
Tengeri ó				5.35-5.55	
Káposzta-repeze	bánsági kivételével			9.2/8-9.4/8	
Köles				5.25-5.75	

Budapesti gabonatözsde. 1895. szeptember hó 16. Magyar Mezőgazdák szövetségének jelentése a „Köztelek” részére.)

Az időjárás a mult hét végével és e hét kezdetén általában véve száraz jellegű volt, csakis a mult éjjel jeleztek Pestmegye egyes vidékeiről esőt, mely a kezdetet vett vetésekre jó hatású lesz és a már rég nélkülözött eső folytán kiszásadt szántóföldeket megpuhította.

A külföldi tözsdék magatartása ismét csak lanyha; a hozatalok folytonos növekedése Amerikában ismét árcsökkenést idézett elő s további lanyhulást a nagyobb fedezések gátolták meg. A nemet és francia tözsdék is engedtek az amerikai impulzusnak és onnan is naponta olcsóbb árjegyzéseket hallunk. Helybeni piacunkon, miután hazai viszonyok okot szilárdulásra nem szolgáltatott, e héten is a külföldi tözsdék hangulata volt mérvadó. *Buzában* üzlet a forgalmat tekintve élénk volt s sajnos alacsony áraink folytán a külföld is bevásárlásokat eszközöl. *Rozsban* az üzlet t. i. készáruán nem volt oly lanyha, mint papírban, a mi a felső vidéki és erdélyi rossz rozs-termésre vezetett vissza. *Árpában* az üzlet teljesen deroute, a külföld nem vásárol, helybeni nagy árpacégeink Románia és Oroszország felé fordították figyelmüket. *Repezeben* a száraz időjárás folytán az üzlet kellemesebb hangulatu volt.

Határidők árfolyama Budapesten.

	szept. 13.		szept. 14.		szept. 16.	
	legel.	legm.	legel.	legm.	legel.	legm.
Búza						
Ószre	6.25	6.27	6.24	6.25	6.24	6.26
Máj.-jun.	—	—	—	—	—	—
Tavasza	6.77	6.78	6.75	6.76	6.75	6.77
Tengeri						
Máj.-jun. 1896.	4.52	4.54	4.54	4.55	4.50	4.54
Szept.-Okt. 1895.	5.36	5.40	—	—	5.37	5.40
Zab						
Tavasza	5.91	5.93	5.88	5.90	5.89	5.91
Ószre	5.59	5.61	5.57	5.59	5.59	5.61
Repeze						
Aug.-szept.	9.55	9.65	—	—	9.60	9.65
Rozs						
Tavasza	5.93	5.95	5.93	5.95	5.93	5.95
Ószre	5.53	5.54	5.53	5.54	5.53	5.55

Határidők árfolyama külföldön.

	szept. 16.	árcsökkenés	ár-emelkedés
Bécs (100 kgrként frtban.)			
Búza tavaszra	7.07	—	—06
” ószre	6.57	—	—
Rozs tavaszra	6.36	—	—06
” ószre	5.97	—	—12
Zab tavaszra	6.27	—03	—
Tengeri	5.90	—10	—
Búza máj.-jun.	—	—	—
Rozs máj.-jun.	—	—	—
Zab máj.-jun.	—	—	—
” ószre	5.97	—	—09
Tengeri máj.-jun. 1896.	—	—	—
Uj repeze	9.90	—	—15
Berlin (1000 kgrként márkában.)			
Búza szept.	135.25	—75	—
” okt.	136.50	—	—25
Rozs szept.	115.—	—	—75
” okt.	116.—	—	4.50
Zab szept.	115.25	—	3.25
Uj tengeri	—	—	—
Zab október	115.75	—	1.75
Páris (100 kgrként frankban.)			
Búza folyó hóra	18.40	—15	—
” okt.	18.75	—25	—
” 4 hó utolsó	19.25	—	—
” 4 hó nov.-től	19.50	—10	—
Liszt folyó hóra	41.80	—05	—
” okt.	42.40	—	—
” 4 hó utolsó	43.25	—15	—
” 4 hó nov.-től	43.60	—10	—
New-York (bushel-ként cents-ben.)			
Búza szept.	61.3/8	—	—3/8
” okt.	61.3/4	—	—1/8
Búza decz.	63.5/8	—	—4/8
Tengeri máj. 1896	35.1/8	—	—2/8

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása a „Köztelek” részére.)

A szeszüzletben e hétnek elején lanyha irányzat uralkodott és az árak 1/4 frttal ismét olcsóbban zárulnak. A vételkedv valamivel jobb, de az erős kínálat folytán az árak olcsóbbak.

Mezőgazdasági szeszgyarak által kont. nyersszesz 13.50—13.75 frton lett kínálva és finomított-gyarak által néhány kötés eszközölve is lett október-deszemberi szállításra. — Erdélyi állomásokhoz szállítva kont. nyersszesz 13.75 frton kínáltak.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 15.50—15.75 frt.

Bécsi jegyzés 15.80—15.90 frt kont. nyersszeszért. *Prágai jegyzés* 51.—51.20 frt adózott finomított szeszért.

Troppai jegyzés 17—17.13 frt kont. fin. szeszért. *Brünni jegyzés* 11.50—11.75 exkont. szeszért.

A budapesti piacon finomított szesz 52.50 frtig, nyersszesz adózva 51.50 forintig, adózatlan 13.75 forinton, denaturált szesz 18.50 forintig kelt el.

Vidéki szeszgyarak közül: Arad, Kolozsvár, Baico egy negyed frttal olcsóbban, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 52.25—52.50 frt, élesztő-szesz 53.—53.25 frt, nyersszesz adózva 51.25—51.50 frt, nyersszesz adózatlan 13.50—13.75 frt. Denaturált szesz 18.50—18.75 frt.

Az árak 10.000 literfokkonként hordó nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Szárazmoslék: 5.70—5.75 frton jegyeztetik 100 kilónként zsák nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva.

Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. 1895. év szeptember 17-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Halvásár a haltéren. A fővámteri, Ferencz József-rakparti és haltéri piacra 10 helybeli halász és halkereskedő által 60 q, és vidéki kocson 5 q, összesen 65 q kevert hal hozott. A vásár közép. Az árak nem változtak.

Viszontelárusítók fizették a hal q-át: nagy élő 70—90, nem élő 40—60, közép nagy élő 55—80, nem élő 30—40, apró élő 15—26, nem élő 8—15 frtig.

Vad. Hozott a fővámteri piacra vasp. 30 drb hajón kb. — drb, — kocsin — db, gyalogárosok által kb. — db, összesen 30 db. A vásár élénk volt. A következő árak jegyeztettek: nyul 1 db 150—200 krig, fogoly —, vad kácsa —, vad lud —, fenyőmadár 1 csomó (4 drb) — krig.

Baromfi. Hozott a fővámterre vaspályán kb. 10700 db, hajón kb. 2800 db, kocsin kb. 2000 db, helybeli árusoktól kb. 3300 darab, összesen kb. 18800 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronkint: tyuk 110—120, csirke 70—120, (idei kiv. —), kappan hizott —, kappan sovány 120—150, récze hizott —, (idei —) récze sovány —, lud (liba) hiz. 480—700, lud sovány 250—320, (idei —), pulyka hizott idei —, sovány 250—300, gyöngytyuk 120—130, galamb pecsenyének 35—45 krig.

Tojás. Hozott a fővámterre vaspályán kb. 33000 drb., hajón kb. 13500 drb., kocsin kb. 1000 drb.,

helybeli árusoktól 29000 drb., összesen kb. 76500 drb. A vásár élénk. Nagybani árak: 1 láda friss (1440 db.) 3200-3300 kr., 100 drb 240-280 kr., 1 db 2 1/2-3 krig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekből vasp. kb. 8000 drb., kocsin 12000 drb., gyalogárusok 2000 drb., helyb. árusok 20160 darab, összesen 42160 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2-3, 100 darab 220-230, 40 krétt 16-18 drb., 1 láda 1440 drb. 2900-3200, meszes tojás 1 db ---, 100 drb ---, 40 krétt --- drb., 1 láda 1440 drb - krig

Zöldség. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp. 250 q, hajón 130 q, kocsin 1200 q, helyb. árusok kb. 1000 q, össz. kb. 2580 q vegyes zöldség. A vásár é. Nagy. árak sárgarépa 100 cs. 70-400, 1 q ---, petrezselyem 100 cs. 70-400, 1 q ---, zeller 100 db 50-120, karalábé 100 db. 50-120, vöröshagyma 100 cs. 50-300, 1 q 400-500, fokhagyma 100 cs. 800-2000, 1 q 1400-1500, fehérrépa 100 darab ---, vörösrépa 100 db 50-100, fejeskáposzta 100 db 200-700, kelkáposzta 100 drb 70-160, vöröskáposzta 100 db 300-800, fejes saláta 100 db 70-160, kötött saláta 100 db ---, burgonya 1 q 200-300, fekete retek 100 drb 60-200, hónapos retek 100 cs. 100-200, ugorka sav. való 100 darab 35-70, ugorka savanyu 100 db 90-150, zöldpaprika 100 db 10-80, tök 100 drb 400-800, paradicsom 100 db 30-150, zöldbab 1 kg. 8-14, zöldborsó 1 kg. ---, zöldborsó fejtett 1. 30-70, zöld tengeri 100 cs 60-120 krig.

Felhozott az újvásártéri piacra a szokott községekből szekéren k. 720 q, gyalog és helyb. árusok által 165 q, össz. mintegy 885 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 60-120, 1 q 200-220, fejeskáposzta 100 db 150-600 vöröskáposzta 100 db ---, kelkáposzta 100 db 120-250, paradicsom 100 db 50-160, 1 putt. 30-120, fejes saláta 100 db 60-100, kötött saláta 100 db ---, ugorka sav. való 100 db 25-50, ugorka savanyu 100 db 90-100, zöld paprika 100 db 10-25, zöldbab hüv. 1 kg. 6-8, 1 zsák 40-80, zöldborsó héjas 1 kg. ---, zöldborsó fejtett 1 lt. --- krig.

A Hunyady-téri piacra felhozott 90 kocsin kb. 900 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya sárga 1 q 240-250, rózsza 1 q 220-225 krig, 1 zsák burgonya (35-42 kg.) 80-110, ugorka sav. való 100 db 35-50, savanyított 100 db 100-120, paradicsom 1 putt. (10-12 kg.) 35-50, 100 db válogatott 80-200, tök főzni való 100 db ---, fejeskáposzta 100 db ---, zöldbab 1 zsák (7-15 kg.) ---, zöldtengeri 100 cs 60-70 krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferencz József-rakparti piacra vaspályán kb. 600 q, hajón kb. 200 q, kocsin 240 q, helybeli árusok által kb. 400 q, összesen kb. 1340 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagybani árak: Fajalma 1 q 1200-1400, köz. alma 1 q 800-1000, fajkörte 1 q 1600-2400, közönséges körte 1 q 1000-1200, köz. dió 1 q 2000-2200, szilva magbaváló 1 q 700-900, szilva vörös 1 q ---, szilva szalt 1 q ---, cseresnye faj 1 kg. ---, cseresnye köz. 1 q ---, meggy faj 1 q ---, meggy köz. 1 q ---, meggyoró 1 q ---, gesztenye belföldi 1 q ---, gesztenye olasz 1 q ---, narancs 1 láda ---, citrom 1 láda ---, füge 1 kgr. (idei) ---, barack őszi 100 db. 80-200, 1 q ---, barack őszi 1 kg. ---, szőlő közöns. 1 q. 1400-1700, szőlő csemege 1 q 2000-3500, dinnye, görög, nagy 100 db 1000-1500, kicsiny 100 db 600-800, dinnye sárga faj 100 db 800-1200, közönséges --- krajczárig.

Az újvásártéri piacra felhozott a szokott községekből vaspályán kb. 60 q, kocsin kb. 900 q, gyalog és helybeli árusok 150 q, összesen 1110 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db 150-300, 1 kg. 12-18, 1 db 2-4, közönséges alma 100 db 20-50, 1 kg. 8-12, 1 db 1/2-1, 1 putt. ---, körte faj 100 db 150-350, 1 kg. 16-18, 1 db 2-5, cseresnye faj 1 putt. ---, 1 kg. ---, 1 liter ---, cseresnye köz. 1 putt. ---, 1 kg. ---, 1 liter ---, meggy faj 1 putt. ---, 1 kg. ---, 1 liter ---, meggy köz. 1 putt. ---, 1 kg. ---, 1 liter ---, barack kajszin 1 putt. ---, 100 db ---, barack őszi 100 db 50-250, dinnye görög, nagy 100 db 1300-2000, 1 db 14-35, kicsiny 100 db 300-1000, 1 db 6-10, dinnye sárga faj 100 db 700-1700, dinnye sárga faj 1 db 8-40, dinnye sárga köz. 100 db ---, dinnye sárga köz. 1 db 3-10, szőlő csemege 1 kg. ---, szőlő köz. 1 kg. 14-40 krajczárig.

A Hunyady-téri piacra felhozott a szokott községekből 26 szekéren mintegy 130 q, vasuton és gyalogárusoktól kb. 50 q, összesen kb. 180 q vegyes gyümölcs. Élénk forgalom mellett, árak a következők: közönséges alma 1 kosár (20-22 kg.) ---, fajalma 1 kosár (18-20 kg.) ---, fajkörte 1 kosár --- (12-14 kg.), köz. körte 1 kosár (14-20 kg.) ---, fajkörte 100 db ---, vörös szilva 1 kosár --- (kg.) ---, magvaváló szilva 1 kosár (25-35 kg.) ---, magvaváló szilva 1 kg. 7-9, szilva magvaváló 1 liter 5-8, görögdinnye nagy 100 db ---, görögdinnye kicsiny 100 db ---, sárgadinnye faj 100 db ---, sárgadinnye köz. 100 db --- szőlő külföldi 1 kg.

---, szőlő csemege 1 kg. 30-50, szőlő köz. 1 kg. 18-20, szőlő köz. 1 kosár (18-20 kg.) --- krajczár.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1895. szeptember 17. A székesfőv. vásárigazgató-ság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekből 125 szekér réti széna, 72 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 3 szekér alomszalma, --- szekér takarmányszalma, --- szekér tetgeriszár, 27 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbikköny, köles stb.), 1100 zsák szecska. A forgalom közép. Árak q-ként a következők: réti széna 240-300, muhar új 230-260, zsupszalma 150-170, alomszalma 130-150, takarmányszalma ---, tetgeriszár ---, egyéb takarmány ---, zabosbikköny 240-260, lóhere ---, luczerna ---, köles ---, sarju 220-250, szalmaszecska 190-220. Összes kocsi-szám 263, súly 210,400 kg.

Állatvásárok.

Bécsi vágómarhavásár. 1895. szept. 16. (A bécsi marha- és huspénztár jelentése a „Köztelek” részére.) Összes felhajtás 6802 db. Ebből magyar 4494 db, galicziai 501 db, bukovinai 120, németországi 1687 db, bizott 2748 db, legelő 2026 db., fiatal 2028 db. Ökör 5647 db, bika 565 db, tehén 722 db, bivaly 488 db. A nagyobb felhajtás következtében az árak visszaestek. A múlt heti felhozatalhoz képest 1400 drbál több hajtatott fel. Az árak a jobb minőségűeknél 1/2 firttal a közepszerűeknél 1 firttal és a silányabb minőségűeknél 2 firttal estek.

Árak: magyar prima 63-65 1/2 frt, sekunda 60-62 frt, tertia 56-59 frt. Galicziai prima 66-68 (-) frt, sekunda 60-64 frt, tertia 56-59 frt. Németországi prima 66-69 frt, sekunda 62-65 frt, tertia 59-61 frt. Legelőmarha: szerb és magyar 23-33 é. s., rossz minőségű 20-22 frt é. s. Bika 23-35 frt é. s., tehén 21-33 frt é. s., bivaly 18-23 frt é. s. (Az összes eladások, kivéve az é. s.-sel (élőszul) jegyzeteket, vágószulban értendők.)

Egyes eladások:

Magyar hizó ökrök.

Eladók:	Prima		Kiverés	
	100 kg. v. gőszul	% levonás	100 kg. v. gőszul	% levonás
Blau testvérek, Temesvár	65 1/2	36	63 1/2	33
Böhm V., Cs.-Rendek	62	39	58	40
Fleiner Sándor, Karmács	30 é. s.	---	---	---
Hacker Miksa, Sopron	62	38	60	42
Hacker & Engel, Győr	63	37 1/2	---	---
Józsefv. spirítuszfinomítógyár,				
Temesvár	65 1/2	36	62 1/2	39
Kellner D., Pápa	61	38 1/2	60	39
Lederer és Kálmán, N.-Várad	65 1/2	36	63 1/2	38
Löbke H., Nagy-Várad	66 1/2	36	64 1/2	38
Löw Sámuel B.-Szt-György	60	40	34 é. s.	---
Moskovits Adolf N.-Várad	66 1/2	36	64 1/2	36
Neumann testvérek, Arad	65 1/2	35 1/2	62 1/2	38 1/2
Nyitrai Jakab, Nagy-Várad	61	39	60	38
Br. Stummer uradalma	61	40	61	43
Weisz M. & fia, Munkács	64	38	60	40

Erdélyi hizó ökrök.

Eladók:			
Czell Frigyes és fia, Brassó	65	36 1/2	62 1/2 39
Kosch & Schobel, Sz.-Régen	64	38	62 40
Urmánczi F. Toplicza	66	35	65 36

Német hizó ökrök.

Eladók:			
Blau testvérek, Temesvár	68	36	66 38
Hacker Miksa, Sopron	65	37	63 38

Az érvényben volt forgalmi korlátozások módosítását, ezentúl Magyarország zár alatt volt területeiről a szarvasmarhák nemcsak a csütörtöki, hanem a hétfői, illetőleg a kontumáczására is minden külön engedély nélkül felhajthatók; az állatoknak azonban a hétfői vásárhoz szombaton és vasárnap, a csütörtöki vásárhoz pedig kedden és szerdán kell megérkezniük. Az alsó-ausztriai helytartóság rendelkezése szerint Gömör-, Kis-Hont, Heves és Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyékből szarvasmarha, kecske, juh és sertés ezentúl a bécsi vásárra szabadon felhajthatók. Arva, Trencsén, Nyitra és Zólyom megyékből csak juhok, kecskék és sertések vihetők szabadon a bécsi vásárra, míg a szarvasmarhák csak a kontumáczásra hajthatók. A magyar földművelésügyi miniszterium Nyitra és Zólyom megyét ugyan a zár alól feloldotta, azonban ezen vármegyékből szarvasmarha Bécsbe továbbra is csak a kontumáczás vásárra vihető. A száj- és körömfájás fellépte miatt Arad, Bács-Bodrog, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, (Budapest főváros és az ottani állatvásárok kivételével), Somogy, Zala, Baranya, Békés, Bihar, Borsod, Csongrád, Esztergom, Fejér, Győr, Heves, Kassa-Szörény, Szabolcs, Temes, Tolna, Torontál és Veszprém megyék, valamint nevezett vármegyékben fekvő városokból csak a következő feltételek mellett szállítható szarvasmarha, juh és kecske Bécsbe. 1. A szállítmányokat kísérő marhalevélen az állatok kifogás-

talán egészségi állapota, valamint a származási hely vérszennyeződése hatósági állatorvos által igazolandó. 2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsiakra, melyekben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállítják, riktó színű és „Seuchenverdächtige Thiere” feliratu ragccédulákat kell ragasztani. 3. A szarvasmarhák Szt.-Marxon, a galicziai származású sertések egykori elhelyezésére megjelölt rakodón rakandók ki.

Bécsi sertésvásár. 1895. szept. 10-én. Be lett jelentve: 6637 drb. Felhajtás: 2555 drb fiatal sertés, 3878 drb kövér sertés, --- drb rideg sertés. Összesen: 6433 drb.

A esekély felhajtás következtében a vásár élénk. Árak különként élőszulban fogyasztási adónélkül: prima 47-48 kr., középes 44-46, könnyű 40-43 kr., fiatal sertés 38-44 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1895. szept. 12-én. Felhozott: 2685 borju, 1478 élő sertés, 443 kizsigerelt sertés, 357 kizsigerelt juh, 167 bárány.

A borjuvásár szilárd árak mellett élénken folyt le. Kizsigerelt sertések jól keltek.

Árak kilogramonként: kizsigerelt borju --- kr., prima --- kr., primissima --- kr., élő borju 40-44 kr., prima 46-50 kr., primissima --- (-) kr., fiatal sertés 38-44 kr., kizsigerelt sertés nehéz 54-56 kr., süldő 60-64 kr., kizsigerelt juh 24-36 kr., bárány páronként 4-10 frtig.

Bécsi juhvásár. 1895. szept. 12-én. Felhajtás: 12676 drb juh.

A vásár lefolyása lanyha volt. Árak: export juh páronként 17-22 1/2, raczka ---, selejtes juh 9-15.

Párisi juhvásár. 1895. szept. hó 16-án. Felhajtás 17434 drb juh. Az üzletmenet nagyon nehézkes.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. E. Jánok. Szives tudósítását köszönjük, más alkalomkor is kérjük.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dassewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Gálgöczy Károly, dr. Hagara Viktor. Főszerkesztő és kiadásáért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztőtitkárja. Segédszerkesztő: Jeszenszky Pál.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanács-csal, árak és feltételek köz-lésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvény-társulat

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

HAZAI ASZFALTIPAR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.
Ezélés: „Tatarosi.” TELEFON 442.
Bányái: Tataroson (Biharmegye), gyárai:
M.-Telegd, Budapest.

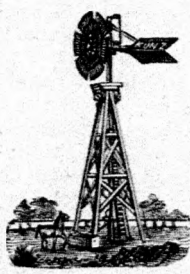
Központi iroda: Budapest, Váci-körút 21. sz.

Készít mindennemű aszfaltburkolatot u. m.: járdákat, kapubejárásokat stb. természetes aszfaltból: *kocsi-utakat, aszfaltmacadam* 38151/93. szám a. szabadalmazott rendszer szerint.

Elvállal új építkezéseknél: alapfalak elszigetelését forró uton szabadalmazott aszfalt elszigetelő anyagból, tetőfedéseket szabadalmazott valódi aszfalt fedőlemezekkel.

Szállít: *kitűnő aszfaltanyagot; szab. elszigetelő anyagot, valódi aszfaltfedél és izoláló lemezeket stb.*

Olajosztálya szállít: *nyers-, gép-, kenő- és henger-olajokat, mindennemű kocsi- és csöket.* 4334

Szél, gőz és petroleum

Moto-
rokat

a víz-továbbítására

szivattyukat, vízvezetékeket, minden fajtában épít

A. KUNZ

4150/a különleges gyára

M. Weisskirchen.

Prospektus ingyen.

4093. szám.

Értesítés.

Lapunk f. hó szeptember 14-iki 74. számában megjelent hirdetésnyre, mely a cs. és kir. 6. hadtest kerületébe tartozó katonai állomások részére szükségrendő kenyér- és zab nyilvános árlejtéséről szól, felhívjuk a figyelmet.

Kassa, 1895. szept. 3.

4844

Cs. és kir. katonai élelmezési raktár Kassán.

SZŐLŐLEVÉL-SODRÓPILLE

(TORTIX PILLERIANA).

Írta: **SAJÓ KAROLY.**

Tartalma: Tortix pilleriana Franciaországban. Tortix pilleriana Magyarországon. Ismertető jelek, életmód. Tortix pilleriana elszaporodását gátló faktorok és az emberi védekezés. — Ára 50 kr., postán bérmentve 65 kr.

Alapított 1862. 12 kőtűntetés.

Ed. Heger **E. Jülke's** Nachfolger

Wien, I. Bez., Annagasse 8 A.

Specialista biztonságai, gazdasági, kenyelmi, viharlámpákban (szélmentes) repce-olaj és petroleum-égetésre.

Sir-, koci és kérekpár-lámpák, minden fajtájú gazdasági lámpák, bányalámpák, petroleum-fáklyák házi és mezőgazdasági mindennemű cikkek.

Csak szolid gyártmányok és olcsó árak. Legelőször szállítási és bizományi üzlet.

2 frttól felj.

Államilag engedélyezett és a magy. kir. kormány felügyelete alatt álló
KÉT OSZTÁLYU

Magyar Osztálysorsjáték

A nyeremények összértéke

5 millió 600.000 korona.

Az I. osztály huzása 1895. október 16–19-ig fog megtartatni.

A nyeremények a következők:

Összeg	Ebből esik		
	egy egész sorsjegyre	egy tized sorsjegyre	egy huszad sorsjegyre
korona	korona	korona	korona
1.000.000	1.000.000	100.000	50.000
600.000	600.000	60.000	30.000
400.000	400.000	40.000	20.000
200.000	200.000	20.000	10.000
100.000	100.000	10.000	5.000
80.000	80.000	8.000	4.000
60.000	60.000	6.000	3.000
50.000	50.000	5.000	2.500
40.000	40.000	4.000	2.000
30.000	30.000	3.000	1.500
20.000	20.000	2.000	1.000
15.000	15.000	1.500	750
10.000	10.000	1.000	500
8.000	8.000	800	400
6.000	6.000	600	300
4.000	4.000	400	200
2.000	2.000	200	100
1.000	1.000	100	50
400	400	40	20
200	200	20	10
100	100	10	5
80	80	8	4

Az I-ső osztályra érvényes eredeti sorsjegyek a következő árban kaphatók:

1 huszad	1 tized	1 egész sorsjegy
frt 1.—	2.—	20.—

HEINTZE KÁROLY a magyar osztálysorsjáték főbizománya, Budapest, Szervita-tér 3.

Vidéki megrendelések legcélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők, mely esetben a név és lakhely pontos megjelölése kéretik. Postadíj és nyereményjegyzék árának fejében külön 20 kr. küldendő.

STERNBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE

ca. és kir. szab. hangszer-lyar

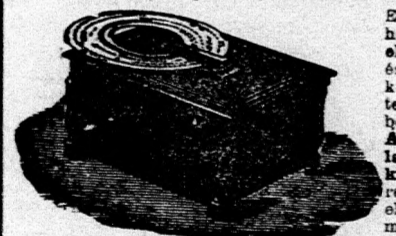
Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 36. szám.

Saját gyártmány, mindennemű hangszerek és azok kellekkel és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakkereskedő pontossággal teljesítetik.

Legujabb! **INTONA** Legujabb!

változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorrall.

Ripasztíthatlan acérlapokkal.

Ezen új találmány hangszerezzel minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti darabot lehet játszani. — Ára 12 frt, a kótalapot darabja 30 krajczár. — Megrendelések az árak előleges beklldése mellett vagy utánvétel teljesítéssel.

HARMONIKA

saját készítmény

a legkitűnőbb hangokkal,

8 forinttól kezdve 4.—, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10.— frtig és feljebb.

Különlegességek acérlangu harmonikákban.

Legujabban megjelent

Magyar harmonika-iskola

az egy vagy kétsoros harmonikához (30 legzebb zenedarabbal), melynek segítségével minden előzetes zeneismeret nélkül a harmonika játszását egy fél óra alatt mindenki megtanulhatja. Az egy-soros harmonika-iskola ára 1 frt, a kétsoros harmonika-iskola ára 2 frt, mely összeg beklldése után bérmentve küldjük.

Képes árjegyzék

a) harmonikákról, b) mechanikai zenélőművekről és zenélő díszlámpákról, c) minden egyéb hangszerekről, hangszerkellékekről és hurokról külön kiadásokban ingyen és bérmentve küldetik meg.

44478/95. számhoz.

Bérleti hirdetmény

A magyar vallásalap tulajdonát képező s Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyébe kebeleztet Czepléd város határában fekvő 1051¹⁰²¹/₁₁₀₀ (1100 négyszögöles) hold kiterjedésű földbirtok a rajta levő épületekkel együtt az alulírott ministerium IX. ügyosztályában

1895. október 15-én

tartandó nyilvános zárt ajánlatu verseny utján 1896. évi október hó 1-től 1921. évi szeptember hó végéig terjedő huszonöt évre haszonbérbe fog adatni.

A bérleti szándékozók felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel és 1100 frt bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a fent kitett nap déli tizenkét óráig az alulírott ministerium segédhivatalainak igazgatóságánál nyujtsák be. Később beérkező ajánlatok avagy utóajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A részletes versenytárgyalási és bérleti feltételek a miniszterium segédhivatalainak igazgatóságánál és a közalapítványi gazdasági felügyelő-ségnél Czepléden a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1895. szeptember hó 3-án.

4855

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium.

„Sándor-telepem”-en folyó év tavaszán, **Ripária Portális, Solonis és Rupestrisen** készült

1 MILLIÓ-nál

több **fásajtványokból**, a teljesen összeforrt és szép gyökérezetű készletet, folyó év novemberi szállításra, mérsékelt árakban eladásra bocsájtom.

„Sándor-telepem”-en ezenkívül: **1 millió gyökeres amerikai szőlővesszők** és **1 millió sima amerikai szőlővesszők**, **fajtiszta** minőségben rendelkezésre állanak.

Érdeklődőknek részletes árjegyzékemet, az ez idén beajtott **610** jeles csemege- és borsfajokról, azok leírásával, kezelési és miveltési utasítással, kívánatra **ingyen és bérmentesen** átküldöm.

ADAMOVICH SÁNDOR,

4863

Ujvidék, Bács-Bodrogm.

NB. Egy öt kilós postakosarat legfinomabb édes **hegyi szőlők-ből**, vegyesen **2 frt 50 kr-ért**. Muskatály magában **3 frt-ért**. Utánvétel vagy az összeg előleges beküldése mellett, bérmentesen minden postaállomásra szállítok.

Magyar kenderből készült gazdasági kötelneműeket

legjobb minőségű

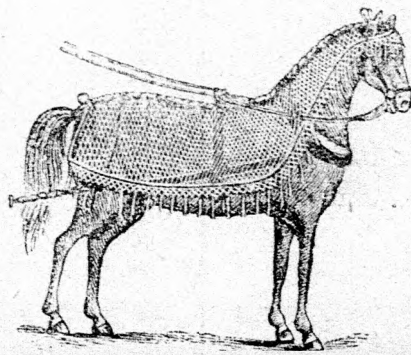
ajánl a **BLEIER és WEISZ** kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: **Károly-körút 9.,** a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.

Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. szám.**

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, labtörlek, ruhaszárító kötelek,

ló-hálók, dohány- és kéveköto-zsinórok, fogoly- (fürj)-hálók,

kézi táskák stb., továbbá gazdasági eszközök, u. m.: istráng, kötőfék, rudaló, gabona-sákók, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kóoz stb., a legjutányosabb eredeti gyári árakon.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Eladó gyökeres szőlőajtványok.

Gróf Nádasy Ferencz gyoroki szőlőiskolájából riparia portalis selecta alanyon Richter módszere alapján készült, jól forrott és dúsgyökerű következő ojtvány-félék eladók:

Chasselas blank ezre	120 frt
Mustos fehér	110 frt
Sylvani zöld	110 frt
Calabriai fehér	125 frt
Bakator	110 frt

Az eladás és szállítás összesen az ojtványok kiszedése után történvén, a megrendelések az előjegyzés sorrendje szerint vétetnek figyelembe. Egy fajból 50 drbnál kevesebb ki nem adatik s a megrendelt érték 30% -a előre bekielendő. Csomagolás gondosan mohába, ládába történik s egyedül a láda ára számítottatik fel. — Ugyanitt fehér és vörös borok, valamint cognac is 4824 kicsinyben és nagyban eladók.

Árjegyzék kívánatra posta fordultával.

Gróf Nádasy Ferencz pinzegazdasága s cognac gyár felügyelősége, GYOROKON.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 kr-ért (portomentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

A „PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál

a következő gazdasági szakmunkák olcsón beszerezhetők:

Megjelenik minden évben!
KÖZTELEK
ZSEBNAPTÁR
ÉS
ÉVKÖNYV
1895. ÉVRE.

Szerkesztik: **RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN** az orsz. magy. gazd. egyes. titkárai.
Ára 1 forint 50 krajczár, postadíj 20 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-dik törv.-czikk alapján összeállított:

I.
Katé községi mező- és hegyőrök

számára.
Ára portómentes küldéssel 20 kr.

II.
Katé az uradalmi csószók

számára.
Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította: **dr. BALKAY BÉLA.** Mindkettő csinos zsebkönyvalaku keménytetőbe van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

A seprőczirok
termelése.

Irta: **SZALAY JANOS,** Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei gazdasági egyesület titkára.

A nagyméltóságú földm. miniszterium támogatásával kiadott mű.
Ára portómentesen 90 kr.

A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlalók használatára.

Irta: **K. Ruffy Pál** uradalmi főtiszt.
Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Paraszt-szocializmus.

E czimen jelent meg **Rubinek Gyula** az O. M. G. E. ügyvezető titkárnak nagy-érdekű tanulmánymüve hazai szocialis bajainak okairól, keletkezéséről s azok orvoslásának módjairól.

Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

5. n megjelent febe tartozó zab nyilvá-

4844

r Kassán.

TESTVÉRE

36. szám.

Legujabb!

átlan műsorral. en új találmányu ngszerrel minden zetes tanulmány zeneismereti néi száz meg száz szás szerinti darab lehet játszani. a 12 frt, a kóte-pok darabja 30 krajczár. Meg-ndelések az árak leges beküldése llett vagy után-tel teljesítetnek.

NIKA

mány hangokkal, 4., 5., 6., 7. frt és feljebb. égek aszóhangu onikában. an megjelent 3 monika-iskola

soros harmoniká- b zenedarabbal, ével minden elő- et nélkül a har- egy fél óra alatt anulhatja. Az egy- a-iskola ára 1 frt, a harmonika- is- 3 frt, mely ösz- rüldése után bér- küldjük.

s árjegyzék harmonikáról, b- nikai zenélő-mű- gyéb hangszerek kiadásokban etik meg.

34.776/1895. tan. sz.

Budapest székesfőváros virányosi dülőjében fekvő gyümölcsfa-iskolájának 1895. évi

ÁR- és NÉVJEGYZÉKE.

(Összeállította: Deák Tamás székesfővárosi szőlő- és gyümölcsgazdasági intéző.)

Sor-szám	A faj megnevezése	Készlet darabszám	Jegyzet	Sor-szám	A faj megnevezése	Készlet darabszám	Jegyzet
Alma.				73	Precoce de Harper	25	
2 éves nemesítés, félmagas és törpe. Készlet: 4001 drb. Ára darabonként 20 kr.				74	" " Montagne	10	
1	Angol arany parmen	800		75	Rivers korai	80	
2	Ananász renet	350		76	Korai Sándor	40	
3	Asztrakáni vörös	140		77	Hartling óriás	40	
4	Asztrakáni fehér	250		78	Brugnon grand Royal	80	
5	Batul	300		79	Nectarine advance	40	
6	Baumann renetje	10		80	Dorring	80	
7	Danzigi bordás	8		81	Precoce de Halles	200	
8	Fontos nyári	170		82	Beatrix	80	
9	Gásdonki renet	160		83	Incomparable	120	
10	Gravensteini	65		84	Bodin	120	
11	Kevi izletes	15		85	Csodaszép	80	
12	Korodai renet	15		86	Precoce de Canada	40	
13	Kanadai renet	140		87	Badeni szép	40	
14	Londoni pepin	190		88	Waterloo	40	
15	Masanszky	160		89	Wilder	40	
16	Mihályfi pepinje	190		90	Clemens Szaure	200	
17	Muskotályos renet	40		91	Nerwington	160	
18	Orleansi renet	40		92	Precoce de St. Anile	200	
19	Őszi kormos renet	8		93	Weathland	80	
20	Pejnik	300		94	Venus emléje	80	
21	Pogácsa, téli piros	65		95	Suttems te ad	40	
22	Parker kormos	140		96	Badacsonyi duranci	80	
23	Ripston pepinje	25		97	Amsdem	200	
24	Rozmari piros	40		98	Württemberg királya	120	
25	Pusztai sárga	20		99	Saunders	40	
26	Sóvári nemes	50		Cseresznye.			
27	Szeresika (szabadkai)	170		2-3 éves nemesítés. Készlet: 326 drb. Ára darabonként 20 kr.			
28	Török Bálint	100		100	Laurmann	15	
29	Téli fehér calville	55		101	Bötenburgi fekete szivocseresznye	10	
30	Nyári piros calville	40		102	Márianna hercegnő	15	
31	Téli fehér pogácsa	20		103	Prágai muskotályos	15	
32	Sikullai	60		104	Monstreuse de Bavay (savanyú)	110	
33	Sándor ezár	160		105	Fekete ropogós	50	
34	Cseresznye-alma	10		106	Wintler-féle hólyagos piros	10	
Körte.				107	Havas-féle	8	
1-2-3, félmagas és törpe. Készlet: 2088 drb. Ára darabonként 20 kr.				108	Badacsonyi óriás	3	
35	Angoulemei hercegnő	30		109	Köburgi fekete ropogós	35	
36	Császár-körte	70		110	Cinboneria	40	
37	Diel vajonca	10		111	Fekete ropogós	65	
38	Erdei vajonca	120		112	Balatonmelléki		
39	Gonbavet vajkörtéje	30		Meggy.			
40	Isambert	170		2-3 éves nemesítés. Készlet: 1070 drb. Ára darabonként 15 kr.			
41	Kálmánkörte	115		113	Váltva érő hólyagos meggy	160	
42	Congressus emléke	25		114	Spanyol meggy	65	
43	Clapp kedvence	90		115	Latos meggy	70	
44	Clairgeau	20		116	Amarella királyi	250	
45	Kürje-körte	490		117	Nagyszombati sárga	10	
46	Liegel téli vajonca	450		118	Montmorenci kurta száru	240	
47	Nemes Kraszán	25		119	Kőrösi meggy	20	
48	Lamott vajonca	6		120	Amarella francia édes	135	
49	Ferdinand koronaörökös (Hardepont vajonca)	85		121	Eugenia hólyagos meggy	140	
50	Totleben tábornok	10		Szilva.			
51	Sárga buzás	10		2 éves. Készlet: 40 drb. Ára darabonként 20 kr.			
52	Cserlevelü	20		122	Besztercei	40	
53	Vörösbélü nyári körte	20		Szeder (eper).			
54	Téli esperes	100		2 éves nemesítés. Készlet: 139 drb. Ára darabonként 20 kr.			
55	Egri körte	36		123	Savanyu szeder, fekete, 60 kr. darabja	75	
56	Ferdinand koronaörökös	115		124	Fakó szeder, édes	19	
57	Diel vajkörtéje	15		125	Rózsaszínü, édes	20	
58	Császárkörte	15	törpe két éves	126	Fehérszínü, édes	25	
59	Gonbavet	15		Dió.			
60	Congressus emléke	10		2 éves. Ára darabonként 15 kr.			
61	Clairgeau	6		127	Papirhaju	40	
62	Totleben tábornok	15		Ribiszke.			
Kajszi baraczk.				Ára darabonként 5 kr.			
1 évesek. Készlet: 175 drb. Ára darabonként 20 kr.				128	Nagy gyümölcsü vörös	1100	
63	Nagyszombati	30		Birsalma.			
64	Ananász	40		Ára darabonként 20 kr.			
65	Párisi óriás	20		129	Konstantinápolyi	110	
66	Magyar nagy	50		Málna.			
67	Pirosfás	10		Ára darabonként 5 kr.			
68	Bredai	25		130	Málna, vörös, nagy	1470	
Őszi baraczk.				Naspolya.			
1-2 éves, törpe. Készlet: 2516. Ára darabonként 35 kr.				131	Ára darabonként 15 kr.	120	
69	Arkansas	80		történetéről a kerületi előljárásságok által kiállított nyugta előmutatása mellett adatnak ki.			
70	Willermor	15		Vidéki megrendelések utánvétel mellett szállítanak el, mely esetben csomagolás és a feladási vasut- vagy hajó-állomáshoz való szállítás költsége fejében 100 drb csemete után 60 kr. számítatik.			
71	Olga királynő	16		Budapesten, 1894. évi augusztus 22-én.			
72	Precoce d'Alexander	50		4843 A székesfőváros tanácsa.			

Tudnivalók.

Minden megrendelés Deák Tamás székesfővárosi szőlő- és gyümölcsgazdasági intézőhöz (posta: Budapest, X., Kőbánya, lakása: a fővárosi mintaszőlőtelepen) küldendő.

A csemeték ára az intéző által kiállított utalvány alapján a székesfővárosi bármely kerületi előljárásságnál fizetendő le, miért is a csemeték csakis a fizetés meg-

34.776/1895. tan. sz.

ÁR- ÉS NÉVJEGYZÉK

a Budapest székesfőváros szőlőtelepeiről az 1896. év tavaszán eladásra kerülő szőlővesszők és ojtványokról.

(Összeállította: Deák Tamás székesfővárosi szőlő- és gyümölcsgazdasági intéző.)

Sor- szám	A faj megnevezése.	1000 db sima vessző	Jegyzet	Sor- szám	A faj megnevezése.	1000 db sima vessző	Jegyzet
		frt				frt	
I. Európai fajok.							
a) Borfajok.							
1	Kadarka	3		31	Chasselas Thomery	10	
2	Nagy burgundi	3		32	rose de Faloux	10	
3	Kis fekete	3		33	" Angevine	10	
4	Cabernet franc	3		34	" Tokaj Angevine	10	
5	Merlot	3		35	" Negropens	10	
6	Sauvignon blanc	3		II. Amerikai fajok.			
7	Slankamenka	3		36	York Madeira	3	
8	Szent Lőrincz	3		37	Othello	6	
9	Rajnai rizling	3		38	Jaquez	3	
10	Olasz rizling	3		III. Ojtványok.*			
11	Mézes fehér	3		39	Nagy burgundi	100	* Gyökeres, fás- ajtások, Riparia portalis tomen- tosa, Solonis, Rupestris és York-madeira- ba ojtva. Első sorban a helybeli meg- rendelések elő- gittetnek kt.
12	Vörös dinka	3		40	Kadarka	100	
13	Sylváni zöld	3		41	Mézes fehér	100	
14	Ezerjő	3		42	Cabernet franc	100	
15	Veltelini piros	3		43	" sauvignon	100	
16	Oporto (portugiesi)	3		44	Oporto	100	
17	Hosszúnyelű	3		45	Merlot	100	
18	Semillon blanc	3		46	Piros veltelini	100	
19	Teroldega	3		47	Vörös dinka	100	
20	Veltelini zöld	3		48	Olasz rizling	100	
21	Rakszőlő	3		49	Ökörszem	100	
b) Csemegefajok.							
22	Chasselas rouge	6		50	Rakszőlő	100	
23	" croquant	6		51	Ezerjő	100	
24	Muscat lunel	6		52	Chasselas rouge	100	
25	" croquant	6		53	" croquant	100	
26	" Alexander	6		54	Muscat lunel	100	
27	Mad-laine Angevine	6		55	" croquant	100	
28	Muscat chass. dis Nantes	10		56	" Alexander	100	
29	" " Vray	10		57	Hosszúnyelű	100	
30	" Fortignan	10		58	Zöld sylváni	100	
				59	Madelaine Angevine	100	
				60	Sárga kecskecsős	100	

Tudnivalók.

1. A sima vesszők szabályszerű 60 cm. hosszúak, épek, háromszor permetezettek és teljesen peronospora-mentesek.
2. A csomagolásért (munka, anyag) minden 1000 db vessző után 50 kr. számítandó.
3. Minden megrendelés Deák Tamás székes fővárosi szőlő- és gyümölcsgazdasági intézőhöz (posta: Budapest, X., Kőbánya) küldendő. (Lakás: a fővárosi-mintaszőlőtelepen).
4. Megrendelés csakis 1895. évi november hó 30-ig fogadtatik el s ugyanezen

időn belül lesz értesítve minden egyes megrendelő, vajjon megrendelése — a készlethez képest — mennyiben teljesíthető.

5. A vesszők ára az intéző által kiállított utalvány alapján a székes fővárosi központi pénztárnál fizetendő le, miért is a vesszők csakis a fizetés megtörténtéről szóló központi pénztári nyugta előmutatása mellett adtnak ki.

6. Vidéki megrendelések az ár és költségek utóvételébe melettel teljesítetnek. A vidéki megrendelők által a megrendeléssel egyidejűleg a megrendelt vesszők árának 10%-a postautalványon a szőlő- és gyümölcs-gazdasági intézőhöz megküldendő.

Budapest, 1895. augusztus 22-én.

A székesfőváros tanácsa.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál és nagy terjedelménél fogva a legjobb és aránylag legolcsóbb magyar lap az

EGYETÉRTÉS

CSÁVOLSZKY LAJOS,

felelős szerkesztő.

KOSSUTH FERENCZ,

főmunkatárs.

Ez a magyar olvasóközönség lapja!

Az „EGYETÉRTÉS“ előfizetési ára:

Egész évre . . . 20.— frt

Negyedévre . . . 5.— frt

Félévre 10.— „

Egy hóra 1.80 „

Az előfizetési pénzek az „EGYETÉRTÉS“ kiadó-hivatalába, Budapest, Dalszínház-utca 1. szám küldendők. 4123

Ménes-eladás.

A gróf Teleki László Gyula tulajdonát képező kendi-lónai félvér ménes végleges felosztás folytán Kendi-Lónán u. p. Nagy-Iklód, vasut állomás Válaszút-Bonezhida,

október 10-én délelőtt 10 órakor

magán árverésen eladatik és pedig:

19 darab anyakancza, részben szopós csikóval,

21 db különböző évjáratu csikó, egy db félvér mén.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

4929

K.-Lónai uradalom tisztartósága.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Jelzálogkölcstől gyorsan és pontosan eszközöl a Magyar Gazdasági Bankbizomány részvénytársaság Budapest, Andrassy-ut 51. — Telefon: 2425.

Értesítés.

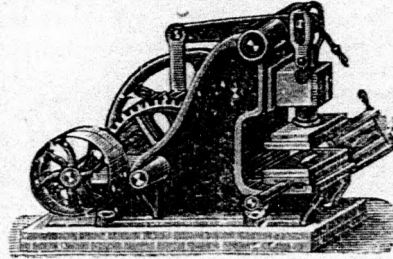
A pozsonyi V. hadtest cs. és kir. felügyelőségénél, továbbá a komáromi és soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktároknál és pedig: **Pozsonyban 1895. évi szeptember 30-án d. e. 10 órakor, Komáromban 1895. évi október 7-én d. e. 10 órakor, végre Sopronban 1895. évi október 14-én d. e. 10 órakor** az illető élelmezési kerületek számára az 1896. évi január 1-étől, 1896. december 31-éig terjedő időre a kenyér és zab szükségletek szállításának bérbeadása nyilvános tárgyalás útján lepecsételt ajánlatokkal biztosítani fog. Az egyes cikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes 3378/adb. számú tudósításokból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti üzletre irányuló feltételek a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktároknál meglévő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt egy időben a pozsonyi V-ik hadtest cs. és kir. felügyelőségénél illetőleg a komáromi és soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktároknál legkésőbb a tárgyalási nap délelőtt 10 órájáig benyújtandók.

Pozsony, 1895. augusztus hó 1-én.

Az V. hadtest cs. és kir. felügyelősége.

4827

JÁGER LAJOS KÖLN-EHRENFELDI TÉGLAGYAR MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÖNYÖKSÉGE.
TÉGLAGYÁRI GÉPEK legjobb rend-
szer szerint. TÉGLAÉGETŐ KEMENCZÉK

szabadalmazott szárító berendezéssel, legcselebbiből tüzelőanyag fogyasztással.
Tégla-, tetőserép-, chamotte-, agyagsó-, csement- és gipszgyárak teljes fölépítését, berendezését és üzembe helyezését elvállal.

GEDEON ÉS KONT

ezelőtt GEDEON J. mérnök
műszaki és vállalati irodája:
BUDAPEST, Váci-körút 68-Aikotmány-utca 31.
Képes árjegyzék és költségvetés bérmentve.
Számos általunk berendezett gyár üzemben megtekinthető. Kérkemenzék már évi háromszázezer téglagyártásánál igen jövedelmező.

Ló-árverés.

Nagyságos Wahrmann Ernő ur csepelszigeti birtokán

f. év október 2-án d. e. 10 órakor

nyilvános árverésen eladatik következő számfeletti lóállomány:

- 8 darab brabanti teljes koru igaló,
- 20 „ angol anya-kancza, Hackney származás és Hackney ménnel fedezve,
- 10 „ éves csikó
- 10 „ választott csikó } anyától és apától angol stepper
- 1 „ pár behajtott kocsiló, több háts-ló

Megtekinthető a tulajdonosnál Wahrmann-major, (Budapestről fiakkal) 1 1/4 óra. — Közvágóhid, Erzsébetfalva, Csepel falun át Tököl-ut vagy vasúttal Budapest—Közvágóhid reggel 7 óra 20 percz, Sziget-Szt.-Miklóson 8 óra 20 percz, honnét kocsin 1/4 óra). Felvilágosítást a l

4872

a jószágigazgatóság
Wahrmann-major u. p. Sziget-Szent-Miklós.

☞ E hóban jelenik meg ☞

Köztelek Zsebnaptár

és „Köztelek Évkönyv“ 1896-ik évre.

Szerkesztik:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárjai.

Az Évkönyv a tavalyinál sokkal nagyobb terjedelemben, körülbelül **30.000** gazda pontos czimével jelenik meg.

A két könyv előfizetési **1 frt 50 kr.** Postadij 10 kr.
ára Bolti ára 2 frt.

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalában Budapest, IX., Üllői-ut 25 (Köztelek).

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Földmivesséskolát vagy gazd. tanintézetet végzett, pár évi gyakorlattal bíró nőtlen gazdatiszt kerestetik december, esetleg január 1-ére. Előnyben részesülnek, kik valamely felvidéki gazdaságban voltak alkalmazva. Czim a kiadóhivatalban. 4832

Gazdasági irnok felvétel a váthi uradalomban. Gazdasági akadémiát vagy felsőbb tanintézetet végzett pályázóktól megkívánatik a magyar és német nyelvről szóban és írásban való bírása. Folyamodványok bizonyítványokkal felszerelve az uradalmi intézőséghez Váthra u. p. Acsád küldendők. 4818

Gyógykovács,

ki az állatgyógyászat minden ágában jártas és kellő gyakorlattal bír, felvétetik. Bizonyítványmások, melyek vissza nem adatnak a Béke és Gombai uradalmak jószágigazgatóságához Eéker u. p. Csallóköz-Csötörtök küldendők. 4823

Nőtlen gazdasági segéd kerestetik egy közbirtokba 1896. januártól egyelőre 150-200 frt fizetéssel és teljes ellátással. Földmivesséskolát végzett egyének előnyben részesülnek. Ajánlkozások Jánokra (Abaujmege) Sziklay Edéhez intézendők. 4820

A nagy-fügedi gazdaságban kezelőtiszt állás 1896. január hó elsején betöltendő. Ajánlatok bizonyítványok másolatával, melyek vissza nem küldetnek következőleg czimzendők: Beer Henrik Pusztá Csókás u. p. Gyöngyös. 4834

Kerestetik nőtlen gazd. segédtsit, ki a könyvtelben teljesen jártas, felsőbb gazdasági tanintézetet kitűnő sikerrel végezte és már több évi gyakorlattal bír. Évi fizetés 600 forint, lakás, fűtés és világítás. Ajánlatok csakis bizonyítvány másolatokkal felszerelve. Pa-Csányi gazdaság intézőségnek Heves-Csányra küldendők be. 4861

Földmives iskolát jó sikerrel végzett izraelita fiatal ember mint segédtsit alkalmazást nyer, évi fizetés és teljes ellátás mellett, ajánlatok bizonyítványmásokkal pallocci béruradalomnak Galántha-Palóozon czimzendők. 4854

Gazdasági akadémiát v. felsőbb gazdasági tanintézetet végzett gazdász állást nyer. Pályázóktól megkívánatik a magyar és német nyelvről szóban és írásban való bírása. Folyamodványok bizonyítványmásokkal — melyek vissza nem adatnak — uradalmi jószágigazgatóságához Uj-Aradra küldendők. 4856

Több évi tapasztalattal bíró segédtsit kerestetik. Olyanok, kik alföldi nagy bér gazdaságban szolgáltak, előnyben részesülnek. Ajánlatok és bizonyítványmások, melyek vissza nem küldetnek, Füst Ödön Nagyhat (Hajdumegye) czimre intézendők. Csak megfelelőek kapnak választ. 4869

Nőtlen segédtsit alkalmaszt nyer Köhner és Lederer urak szárcsai bér gazdaságukban. Megkeresések Köhner és Lederer, Módos, Torontál czim alatt intézendők. 4867

Irnok kerestetik pestmegyei gazdaságba, ki a könyvvezetést érti. Tejgazdaságot értő előnyben részesül. Fizetés 200 frt és ellátás. Ajánlatok „D. R.” alatt a kiadóhivatalba. Azonnal beléphet. 4866

Mielőbbi belépésre alkalmazást nyerhet egy veszprémmegyei nagyobb gazdaságban egy oiy izr. vallású értelmes, erélyes és szorgalmas, nőtlen esetleg nos, de gyermektelen kezelőtiszt, ki huzamosabb ideig egy belterjesen kezel gazdaságban önállóan működött. Penti állást clayerni szándékozók küldjék bizonyítványaik másolatával felszerelt ajánlataikat, melyek vissza nem adatnak, „Ertemes” jelige alatt 8 nap a ut a „Köztelek” kiadóhivatalához. 4860

Okleveles gépész, ki gőzekék, gőzcséplők és mindenféle gazdasági gépek kezelését és javítását érti és jó bizonyítványokkal rendelkezik, a vukovári uradalomban azonnal alkalmazást nyer. Évi fizetés 840 frt készpénzben, körülbelül 150 frt gőzeke-tántém, szabad lakás és fűtés, 2000 négyszögöl kukoricaföld, kert, tehén- és disznótartás. Ajánlatok Réthy Mór uradalmi felügyelő czimre Vukovarra küldendők. 4853

Állást keresők.

Felkértenek mindazok, kik valamely jellegű hirdetésre reflectálnak, hogy ajánlatukhoz semmiféle eredeti okmányt ne mellékeljenek, mert a kiadóhivatal ezekért felelősséget nem vállalhat.

Kulcsári állást keres igen szerény feltételek mellett, egy szépirású fiatal ember, ki már ily minőségben 7500 holdas birtokon alkalmazav volt, s jó bizonyítványokkal bír. Szíves megkeresést „Kulcsár” jelige alatt a kiadóhivatalba kérék. 4628

Szeszfűző, ki 25 év óta mezőgazdasági szeszgyár-gyarban mint üzletvezető működött, állást keres. Szíves megkeresések Krausz János, Ondod (Fejérmegye) czim alatt kéretnek. 4857

Egy 28 éves, róm. kath., nőtlen, s 2 évi gyakorlattal bíró végzett gazdász, aki a mai modern mezőgazdasági szaktudományok minden ágában kellő jártassággal bír, egy nagyobb uradalomban mint segédtsit vagy számadótiszt, szerény feltételek mellett, minél hamarabb állást keres. Szíves megkeresések „Megbízható” czim alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 4764

Kitűnő okmányokkal rendelkező 27 éves oklev. gazda, tart. tüzetl. adnag, ki egy nagyobb főuri birtokot most is mint önálló intéző kezel, megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4809

Fiatalközvetítő, magyar-óvári akadémiát végzett, több évi gyakorlattal, izr. tart. cs. és kir. hadnag, ki legutóbb is egy belterjesen kezelt ismert mintagazdaságban mint segédtsit hosszabb ideig működött, különösen répatenyésztés és hizlalásban szép tapasztalatokkal bír, a magyar- és német nyelven kívül részben a tót nyelvet is érti, szerény feltételek mellett intézői avagy ispáni állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4841

Okleveles, keresztény, nőtlen fiatal ember, ügyes vadász, ki urát hajlandó külföldre is kísérsni, továbbá képzett gazda, ki ennek minden ágában jártas s ezt szavatossággal mellett izz, szükség esetén kaucióval is rendelkezik. Megkereséseket „Szavatosság” jelige alatt a lap kiadóhivatala továbbit. 4802/a

Okleveles, keresztény, nőtlen, gazdatiszt, a gazdaság minden ágában jártas, kaució képes, ajánlkozik perzentuáció vagy anélkül birtok kezelésre. Megkereséseket „Garancia” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbit. 4 02/b

Nagyobb uradalomnál ispáni vagy közpirtokon kezelőtiszt állást keres földmives iskolát végzett, 9 évi gyakorlattal bíró, most is 7 év óta nagy grófi uradalomban ispáni minőségben alkalmazott szorgalmas, ügyes nőst gazdatiszt; állását 3 havi felmondási idő leteltével bármikor elfogalhatná. Czim a kiadóhivatalban. 4862

Középkorú egyén, ki éveken keresztül mint rendelkező-tiszt (kasznár) nagyobb gazdaságban működött, megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4848

Kertész, nős, gyermektelen, 30 éves, ki a kertészet minden ágában, szőlőgy., gyümölcs- és konyhakertészetben teljesen jártas, állandó alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4859

Egy a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetet ez évben jó eredménnyel végzett hallgató egy nagyobb rendezett üzemi magángazdaságban gyakornoki állást keres. Ajánlatok „Arva” jelige a utt Aranyos-Rákos, u. p. Várfalva, Torda-Aranyosmegye czimre küldendők. Állását bármikor hajlandó elfoglalni. 4858

Harmincnégy éves róm. kath. nős férfi, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen jól beszéli, nagyobb papi erdőbirtokon mint körederész segédje több éven át működött, a miről jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 4871

Intelligens családból származó, földmives iskolát kitűnő sikerrel végzett, a hadkötelezettségnek elteget tett, erőteljes fiatal ember, egy évi praxissal, oiy uradalomban keres irnoki, segédtsit állást, hol kitartó, szorgalom s becsületes munka árán jövőjét megállapíthatná. Czim a kiadóhivatalban. 3857

Gazdatiszt állást keres október 1-sőre, róm. kath. jölesen végzett, nős, gazdász, 7 évi gyakorlattal bír, jelenleg egy nagy bér gazdaságban mint ispán van alkalmazásba a gazdaság minden ágában egy a könyvvezetésben teljesen jártas; beszéli magyarul, németül, románul és tótul. Czim a kiadóhivatalban. 4833

Állatok.

Földbirtokosok figyelmébe. Bonyhádi tájfa tehenek és tenyésztéssel bevásárlását és közvetítését jutányosan elvállalja, egy e téren kitűnő praxissal és szakértelemmel bíró egyén. Ajánlatok „Bonyhái” czim a kiadóhivatalba. 4733

130 drb, 1 1/2 éves, szőke kondor sülde-sertis és 130 drb márcziusi malacz eladó, járványmentes helyről, Jánokon, Abaujmegeyben Sziklay Edénél. 4840

Eladó lovak.

1 drb nyugot női háta, 4 drb egy négyes könyű fogat, 3 sárga, 1 fekete öt éves kanczák, 6 drb kettes, herélték, 8 drb erős nagy ígás kanczák, 5 drb számfellett basas kancza, 3 drb 3 1/2 éves kanczacsikó, 1 drb 2 1/2 éves pej mén-esikó Remember után, 3 drb Ponyva.

Bővebb felvilágosítást ad **Karsai Albert és Vilmos n. teleki tisztartósága** u. p. Hatvan, Somogyi Sándor 4851

Simmenthali bika eladás.

Egy drb a bábolnai m. kir. állami ménésbirtok tenyésztéséből származó tisztavérű törzskönyvezett 1 éves 9 hónapos

simmenthali bika, tehének hiánya miatt, eladó. Színe sötétsárga. Igen kiváló példány. Megtekinthető

Streisinger Albert Pta-Podluzsányi gazdaságában közvetlen B. Gyarmat mellett. 4836

Vegyesek.

„Lathyrus Silvestris Wagneri” mag kapható kisebb mennyiségben is a Zay-Ugróci uradalmi gazdaságban. 4870

Nagyobb mennyiségű buza-szalma eladó vasutállomás közelében. Ajánlatok Szárcsai béruradalom Módos (Torontál) czim alatt kéretnek. 4868

Csemege-szőlő

piros és fehér Chasselas 5 kilós postakosarakban 1 frt 75 krért bérmentve utánvétellel elküldetik az osztrák-magyar monarchia bármely részébe a csakvári gazdaság által. 4864

Azonnal átvehető Fehérmegye legszebb részén, Budapesttől egy órányi távolságra, országot és vasut mentén, egy 700 holdas nemesi birtok, mely áll: 40 hold belsőség, szőlő, gyümölcsös és erdőből, 100 hold rét és 560 hold I. oszt. szántóföldből; gyönyörű fekvésű kastély, kellő lak és gazdasági épületekkel együtt 250.000 frt örök áron. Felvilágosítást csak komoly vevőknek ad a tulajdonos. Czim a kiadóhivatalban. 4865

Eladó birtok.

Tolnamegyében vasúthoz közele 12 km. távolságra 200 magyar holdas ur birtok, kényelmes lakház, gazd. épületek és teljes felszerelés stb. eladó, esetleg bérbe adó. A birtok talaja, egy minden tartozéka kitűnő karban van. Czimet közöl e lap kiadóhivatala. 4842

Bérlet. Egy 1000 (1200 öles) holdas birtok 1896. szeptember 1-től kezdve bérbe adó. Szántóföld 820 hold, rét 80 hold, gyeplegő 100 hold. Kitűnő buza- és cukorrépatalaj. Kényelmes és esinos bérlet, elegendő és szilárd gazd. épületek. A birtok a vasuti állomáshoz 12 kilométernyire és kitűnő közvezetett országutban fekszik. Czim a kiadóhivatalban. 4852

Kézi kapálóeke

5 különféle aczéllapával felszerelve.

Ára Temesvárott 10 fit o. é. Kapálva művelés által nemesített, üszögmentes, vetőmagnak elkészítve e adó. Ára méterenként 7 frt 50 kr., nagyban 7 frt.

Mokry István Temesvár. 4846

Mindennemű

erdei famagvakat

erdők és sövények létesítéséhez, szép és olesó vérbükköt, vörös-fenyőt luczfenyőt, sima-fenyőt, nemes égerfát, fekete égerfát, duglas-fenyőt, vörös-bükkfát, nyírfát, szilfát, gertyánfát, és akácokat az öszi ültetéshez ajánl

Gutsverwaltung Borowna, Posta Bochnia (Galizien), Árjegyzék kiadásra ingyen. Levelés és német nyelven kéretik. 4776

Törlesztéses kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a v. föld birtokokra 1/2 részig 30-50 év kört időre készpénzben. Birtokok felmondhat birtokos, pénzügyes nem mondhat fel. Csakly kamattal 10% a törlesztés. Lebonyolítás 14 nap alatt. Nemmi előleges költségek. Minden felvilágosítás díjlan. Felvilágosítás: telek- és ingatlan-nyilvántartás, határozatok, 1895. Czim:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, Váci-körút 39.

Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, mely határozott és legbiztonságosabb földbirtokokra ajánlva van.

FISCHER J.

zsák gyári raktárban BUDAPEST

Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. Repceponyvák darabonként 3 forinttól feljebb. 4158

A magyar gazdatisztek és erdőtisztok országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági erdőszeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszkedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázattal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

Bérszántás gőzekével.

A igujabb eredeti Fowler-féle Compound gőzekkel talajművelésre vállalkozik 2731

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest, V. ker., Váci-körút 76. szám.

42235/1895. számhoz.

Bérleti hirdetmény.

A magyar vallásalap tulajdonát képező s Pest-Pilis-Solt-Kiskúnmegyébe kebelezett Taksony község határában fekvő 1585¹⁴⁶³/₁₆₀₀ (kat.) hold kiterjedésű földbirtok a rajta levő épületekkel együtt az alólirott ministerium IX. ügyosztályában 1895. évi október hó 8-án tartandó nyilvános zárt ajánlatú verseny útján 1896. évi október hó 1-től 1921. évi szeptember hó végeig terjedő huszonöt évre hasznosbérbe fog adatni.

A bérleti szándékozók felhivatnak, hogy 50 krosbélyeggel és 2000 frt bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a fent kitett nap déli tizenkét óráig az alólirott ministerium segédhivatalainak igazgatóságánál nyujtsák be. Később beérkező ajánlatok avagy utóajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A részletes versenytárgyalási és bérleti feltételek a ministérium segédhivatalainak igazgatóságánál és a közalapítványi gazdasági felügyelőségénél Czegléden a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1895. évi szeptember hó 4-én.

**A vallás- és közoktatásügyi
m. kir. ministerium.**

4850

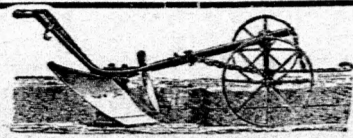
Bächer Rudolf

4519

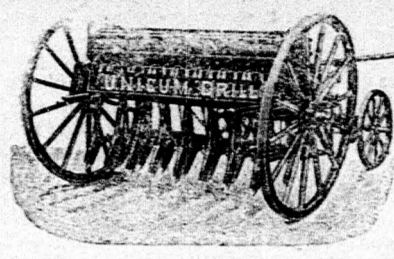
es. és kir. szab. ekegyáros.

BUDAPEST, VÁCI-KÖRÚT 78. SZÁM.

Az ekék kormánylapjai és szántóvasai keményített panczélaczélból vannak. Ajánlja felülmulhatlan egyes egyetemes, két, három és négy barázdás ekéit; továbbá kitünő talajművelő eszközeit, szolid kivitelben, jutányos áron.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Meg nem felelő ekék visszavétetnek.

Melichar Ferencz

es. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára
BUDAPEST, Váci-körút 78. szám.

Az osztrák-magyar birodalom legnagyobb 452) vetőgépgyára.

Évi gyártás 2500 darab vetőgép.

Tagadhatatlan **legtökéletesebb** vetőgépe a jelenkornak az

„UNICUM“ mely minden talajba akár sík, akár hegyes, minden tekintetben egyenletesen vet.

BÁMULATOS EGYSZERŰ!!

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Superfosphatokat

esontlisztből, guanóból, spodiumból stb.

Superphosphatgypszet és phosphorsavoldatot

mint az istállótrágya és ganajlé legjobb conserváló szerét: **chilisalétromot**, k. nsavas ammoniakot, kalsókat, **Thomassalak-lisztet, stassfurti kaintot** tiszta arsen és chlormentes **alj. phosphorsavas méaszt** takarmányozási czélokra, ajánl tartalmat biztosítva, a mindenütt **concurrénsképes**

**Schwefelsäure und Kunstdüngerfabriken Lundenburg-
Themenau u. Lissek Roztok 4459**

A. SCHRAM, PRAG

Központi iroda: **Prag, Heinrichgasse 27.**

Megbízható és hitelképes képviselők minden megyében kerestetnek.

Gépolajat

és kenőanyagokat

u. m.: valódi, tiszta **oliva-olajat**, elsőrendű, savtalanított **repcze-olajat**, **orosz ásvány-olajat** stb. gazdasági és iparezőlokra.

Zsákokat és ponyvákat.

Gazdasági és erdei vetőmagvakat mindenkor a legmagasabb napi áron vásárol:

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN, V. ker., Akadémia-utca 10. szám.

Sürgöny-czim: „**CERES**“ Budapest. — Telefon: szám 1391.

Kivánatra árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal szivesen szolgálók.

Mauthner Ödön

magkereskedése

Budapesten, **Andrássy-ut 23. szám.**

Szavatolt legutolsó termésben és ennek megfelelő legmagasabb csiraképességben ajánl:

Őszi borsót	6 ³ / ₄	forintért
Őszi búkkönyt	9 ³ / ₄	„
Homok-búkkönyt	15 ¹ / ₂	„
Biborherét	21	„
Csibehurt	8 ¹ / ₂	„
Mustármagot	8 ¹ / ₂	„
Pohánkát	8 ¹ / ₂	„
Szent Iván-rozsot	7	„
Káposztarepczét	9	„

100 kilonként.